

DARBININKAS

Vol. LXXI, Nr. 44

Lapkričio - November 21, 1986 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

APIE OKUPOUOTĄ LIETUVĄ VOKIŠKAI KALBANTIEMS

Vokiškai kalbantis pasaulis jau eilę metų yra pastoviai ir išsami informuojamas apie Lietuvą ir dabartinę sunkią religinę padėtį Lietuvoje. Pastaruoju metu dargi pagausėjo dokumentinė literatūra apie Lietuvą vokiečių kalba.

Visų pirma, vokiškai kalbančios visuomenės informavimu apie Lietuvą ir apie kitus Pabaltijo kraštus rūpinasi patys pabaltiečiai. Taip, pavyzdžiui, Koenigsteine prieš daugelį metų įkurtas Baltų Institutas periodiškai leidžia savo Metraščių vokiečių kalba "Acta Baltica". Jame visada yra apšiai dokumentinės medžiagos ir apie Lietuvą, taip pat įdomių studijinių straipsnių lietuviškais klausimais.

To paties Instituto leidykla yra išleidusi ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos vertimus į vokiečių kalbą. Federacijoje Vokietijoje taip pat reguliariai išėina Eltos Informacijų biuletenio vokiškas leidimas, pateikiantis informacijų tiek apie Lietuvą, tiek apie užsienio lietuvių veiklą.

Vokiškai kalbančioje visuomenėje buvo išplatinta gerai parengta Andre Martin knyga apie religinę padėtį Lietuvoje "Christus stirbt in Litauen" — "Kristus miršta Lietuvoje", taip pat Nijolės Sadūnaitės atsiminimų vokiškas vertimas, susilaukęs nemažo pasisekimo.

Apie Lietuvą pastoviai informuoja ir Austrijos katalikiškoji spauda. Šveicarijoje net keli periodiniai biuletiniai pastoviai pateikia informacijų apie Lietuvą. Jų tarpe pažymėtini vadinas "Samizdato" biuletenis vokiečių kalba ir krikščionių Solidarumo tarptautinės organizacijos biuletenis "Ostnachrichten" — Žinios iš Rytų, kurio re-

daktorius yra lietuvis Algis Klimaitis.

Ostnachrichten spausdinamoje žiniose ryškiai atsispindi Lietuvos tikinčiųjų dabartiniai vargai. apie Lietuvos tikinčiųjų problemas pastoviai informuoja ir kitas Šveicarijoje vokiečių kalba leidžiamas biuletenis "Glaube in der Zweiten Welt" — "Tikėjimas Antrajame Pasulyje". Jį spausdina to paties vardo 1971-ais metais Šveicarijoje įsisteigęs Institutas, užsibrėžęs tikslą tyrinėti religinį gyvenimą komunistų valdomuose kraštuose.

Natūralu, kad Institutas ypatingą dėmesį kreipia į Lietuvos Bažnyčios ir tikinčiųjų padėtį.

Religinę padėtį Lietuvoje liečiančiomis informacijom paprastai yra skiriami net keli biuletiniai "Glaube in der Zweiten Welt" puslapiai. Juose yra spausdinamos Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos svarbesnės ištraukos, visos kitos žinios apie tikinčiųjų persekiojimą Lietuvoje, įvairius ateistų išpuolius prieš Bažnyčią ir jos narius.

Glaube in der Zweiten Welt instituto, Tarptautinės Krikščionių solidarumo organizacijos ir kitų panašių institucijų dėka, Lietuvos, kaip ir kitų komunistų valdomų kraštų krikščionių rūpesčiai ir vargai pasiekia vokiškai kalbančią visuomenę, joje sukeldami solidarumą visiems kurie yra persekiojami už tikėjimą.

UŽSIENIO SPAUDA APIE LIETUVĄ IR ČERNOBYLO AVARIJĄ

Ryšium su Černobylo avarija užsienio spaudoje dažnai nuskambėjo Lietuvos vardas. Londono dienraščio *Daily Telegraph* korespondentas Rytų Europoje Robin Geyde gegužės 21 rašo, kad pasak oficialių sovietinių pranešimų, Ignalinos atominė jėgainė yra panaši į Černobylo reaktorių ir buvo kritikuota už statybos klaidas ir nepakankamą saugumą. "kaip ir keliems kitiems iš Sovietų Sąjungos 45-ųjų branduolinių reaktorių, atrodo, grėsia katastrofa dėl mėginimų sutaupti laiką ir pinigų paaukojant kokybę. Daugelis Černobylo jėgainės problemų, išvardintų laikraštyje *Liternaturnaja Ukraina* mėnesį prieš avariją, anksčiau buvo atrastos Ignalinos jėgainėje, kuri turi du Černobylo modelio RBMK reaktorius."

Anot britų korespondento, Ignalinos jėgainės problemas reikia gildinti ryšium su gausėjančiais įrodymais, kad sovietinė branduolinės ekspansijos programa, kuri būsianti padvigubinta ateinančių penkerių metų bėgyje, yra "paviršutiniškas, blogai organizuotas ir vykdomas projektas".

Šveicarijos dienraščio *Neue Züricher Zeitung* gegužės 13 d. laidoje rašoma, kad Černobylo avarijos pasekos buvo ypač jaučiamos "buvusios lenkų-lietuvių karalystės srityje". Iš degančio reaktoriaus Ukrainoje pakilusius radioaktyvius debesis vėjas pirmiausia nunešė į Gudijos pietinę dalį, o iš ten į šiaurę į Lenkiją, Baltstogės ir Suvalkų apylinkę. Tie debesy praplaukė pro dalį Lietuvos ir pro Rytprūsius. "Iš ten," rašo dienraštis, "kaip visad, negirdėti nežodžio. Iš Gudijos ir Lietuvos nedaug informacijos, tik apie Lenkiją žinoma beveik viskas."

(Elta)

Kostariko prezidentas Oscar Arias įsakė uždaryti visas prieš Nikaragvos vyriausybę kovojančių partizanų bazes ir nutraukti iš ten vykdomas operacijas prieš Nikaragvą.

Savaitės įvykiai

KRIKŠTAS ĮJUNGĖ Į TAUTŲ ŠEIMĄ Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 68

Lietuvos vyskupų ir vyskupijų valdytojų raštas kunigams ir tikintiesiems

(Raštas spausdinamas pradiname stovyje, pabraukti atskiri žodžiai, sakiniai ar net pastraipos Religinių Reikalų Tarybos įgaliojimo įstaigos buvo išbraukti).

Jau netoli 2000 metų žmonija gyvena Kristaus palaimos ženkle. Pradėję nuo Palestinos, kur Kristus gimė, mokė, kentėjo ir iš numirusiųjų prisikėlė, apaštalai ir jų mokiniai, o paskui jų įpėdiniai nešė Kristaus šviesą ir malonę visoms tautoms, pirmiausia artimesnėms, lengviau pasiekiamoms, vėliau ir tolimoms bei tolimiausiomis.

Dievo Aplvaizdos dovana

Prieš 600 metų Dievo Apvaizda suteikė šią dovaną mūsų tėvų ir protėvių žemei. Lietuvai. Šventuoju Krikštu 1387 m. ji įjungė į didžiąją krikščionijos šeimą, tapo jos palaimos paveldėtoja ir dalininke. Per šešis šimtmečius, Kristaus malonės remiami, nesuskaitomi lietuviai katalikai garbingai žengia doros keliais ir pasiekia išganymą.

Dvasinio atsinaujinimo trimetis

Mes, Lietuvos vyskupai ir vyskupijų valdytojai, džiugiai išgyvendami krikščionybės palaimą, nuoširdžiai kviečiame mieluosius brolius kunigus ir visus brangius tikinčiuosius pažymėti Lietuvos krikšto jubiliejų dvasinio atsinaujinimo trimečiu.

1985 m. bus mums Gerosios naujienos metais. Klausydami pamokslų, gilindamiesi į mūsų kultūros istoriją, šiais metais susipažinsime bei įvertinsime ką mūsų tautai krikščionybė yra davusi ir tebeduoda.

1986-ieji tebus Sąmoningo tikėjimo metais. Jais stengsimės pagilinti savąsias tikėjimo žinias, mokysimės Kristaus Evangelijos šviesoje žvelgti į save ir pasaulį ir savo gyvenimo uždavinius. 1987-uosius — patį jubiliejų — švėsime kaip Gyvosios krikščionybės dvasios metus, suprasdami, kad mūsų krikščionybė nėra sausa teorija, o sau ir kitiems palaimingas. šviešus gyvenimas.

Krikščionybės kelias į Lietuvą

Krikščionybės kelias į Lietuvą nebuvo lengvas. Mūsų protėviai gyveno toli nuo didžiųjų senovės kelių, todėl ilgą laiką mažai buvo žinomi. Pirmieji misionieriai, bandę pasiekti baltų tautas, buvo čekų ir vokiečių vyskupai ir vienuoliai. 997 m. Prahos vysk. šv. Vaitiekus (Adalbertas) su dviem kunigais atvyko į prūsų žemę ir bandė skleisti krikščionybę, bet buvo nesuprastas ir nužudytas. Toks pat likimas po 11 metų (1008) ištiko šv. vysk. Brunoną (Bonifacą). mėginusį apaštalausti jotvingių žemėje.

Pora šimtų metų vėliau mūsų protėviai vėl susidūrė su krikščionimis vakaruose, rytuose ir pietuose, daugiausia ginklu. Karingųjų prūsų ir lietuvių dažnai užpuldinėjami, mozdūrai apie 1200 m. pasikvietė savo sienų saugoti kryžiuočių ordino riterius. Rygoje ir apie ją įsikūrė vokiečiai kolonistai įsisteigę kalvijočių ordiną. Ilgainiui šie ordinais iš gynybinių tapo agresyvių

ir padarė didžiulių skriaudų prūsų ir latvių gentims. Lietuvai ir Lenkijai. Iš jų rankų lietuviai nesutiko priimti kryžiaus.

Pietuose ir pietryčiuose krikščioniškos baltarusų ir ukrainiečių žemės lengvai pasiduoda lietuviams valdomoms, nes tik šie buvo pajėgūs apsaugoti nuo žiauraus totorių mongolų jungo. Tačiau rytietiškoji krikščionybė neparodė žymesnio misijinio veiklumo, nesukrikščionino Lietuvos.

Mindaugo krikštas

Didysis Lietuvos vienintojas Mindaugas, toli numatantis politikas, gerai suprato, kad nebūti karikščionimis Europoje yra skaudus bei nuostolingas atsilikimas, todėl 1251 m. (ar 1250 m. gale), pasikvietęs iš Rygos misionierių, pasikrikštijo su savo šeima ir būriu didikų.

Kartu išsiryšino, kad būtų įsteigta Lietuvos vyskupija, tiesiog priklausoma nuo Apaštalo Sosto (Romos). Popiežius Inocentas IV, įvertindamas Mindaugo ryžtą sukrikščioninti Lietuvą, 1253 m. atsiuntė jam karaliaus vainiką. Juo iš tiesų buvo apvainikuotas ne tik pats valdovas, bet ir Lietuvos valstybingumas. Deja, po 10 metų (1263 m.) Mindaugas žuvo kaip politinių intrygų auka. Prie valstybės vairo vėl stėjo pagonybės šalininkai

ir krikščionybės plitimas buvo sustabdytas. Tai buvo lemtinga klaida.

Lietuvos valstybinė istorija būtų pasukusi visai kitu keliu, jeigu nebūtų buvęs nužudytas karūnuotas valdovas. Eidami Mindaugo pėdomis ir viešai palaikydami krikščionybę, jo įpėdiniai būtų galėję Lietuvai išsaugoti karališkąją karūną visam laikui. Tokiu atveju būtų buvę liautasi prieš lietuvių skelbti kryžiaus karus. Santykiai su ordinu, o vėliau su kaimynine Lenkija, būtų kitaip susidėstę ir krikščioniškosios kultūros vaisiai būtų Lietuvą žymiai anksčiau pasiekę (plg. Z. Ivinskis, Rinkiniai raštai, t. I. Roma. 1978, p. 195).

Krikštija Jogaila ir Vytautas

Šviesūs didieji kunigaikščiai — Vytenis, Gediminas ir vėlesnieji — aiškiai matė, jog istoriškai būtina Lietuvai tapti krikščioniška, ir nesvyruodami taikė į Mindaugo pėdas — rinkosi krikščionybę, tik ieškojo tinkamo kelio. Toks kelias netikėtai atsirado, kai Lietuvos didysis kunigaikštis Jogaila tapo Lenkijos karaliumi. Taigi Jogaila

(nukelta į 2 psl.)

Vliko seimas vyko lapkričio 8 Russell viešbutyje Londone, Anglijoje. Nuotraukoje — darbo prezidentas Iš dešinės: dr. K. Bobelis, Vliko pirmininkas, atidaro seimą, J. Daugėla, A. Mažeika, dr. K. Valiūnas, D. Banaitis, L. Norvaiša-Girnis. Sekretoriatas: K. Tamošiūnas, M. Pranevičius, dr. J. Stiklorus, Nuotr. L. Tamošaičio

OKUPACINĖ VALDŽIA NELEIDŽIA PAPILDYTI KUNIGŲ SKAIČIŲ

Tarptautinė informacijų agentūra KIPA ir Austrijos katalikų informacijų centras Kathpress šiomis dienomis paskelbė pranešimus apie vienintelę Kunigų Seminariją Lietuvoje.

Pastarųjų 40-ties metų laikotarpyje — rašo KIPA — kunigų skaičius Lietuvoje katastrofiškai sumažėjo. Šiandien čia jau nėra nei septynių šimtų kunigų, kai tuo tarpu prieš karą ir karo metu jų buvo arti pusantro tūkstančio.

Dėl tokio sumažėjimo — pažymi KIPA — yra kaltas "numerus clausus" — Kunigų Seminarijos auklėtinių skaičiaus apribojimas iš valdžios pusės. Ir dabar Kunigų Seminarijos vadovybė dažnai yra priversta atmesti net daugiau kaip pusę kandidatų, norinčių tapti kunigais.

1985 metais Lietuvoje mirė 25 kunigai. Tuo tarpu galėjo būti

išventinti tik 19 naujų kunigų. Sovietinės valdžios įstaigos pripažįsta, kad 66 procentai Lietuvos gyventojų yra katalikai. Bet iš tikrųjų katalikų skaičius Lietuvoje yra daug didesnis. Klebonų surinktas duomenimis 78 procentai naujų kunigų yra krikščionys. Apie tiek pat vaikų priima pirmąją komuniją. Apie 80 procentų mirusių yra laidojami su bažnytinėmis apeigomis. 65 procentai santuokų yra atliekamos bažnyčioje.

Kunigų stoka jau dabar yra katastrofiškai jaučiama, — pabrėžia tarptautinė spaudos agentūra KIPA. — Daugelis kunigų sekmadieniais turi aprūpinti tris parapijas. Daugelis kunigų tęsia pastoracinį darbą, nors dėl amžiaus ar dėl sveikatos turėtų teise pasitraukti iš pareigų. Prieš keletą metų sovietinė

valdžia leido į Kauno Kunigų Seminariją priimamų kandidatų skaičių padidinti, bet tai jokiu būdu nėra pakankama, nes dėl kylančio amžiaus vidurkio kunigų mirtingumas kasmet didėja. Dėl to — baigia agentūra — Bažnyčios ir kunigų padėtis Lietuvoje lieka labai sunki.

Izraelis prisipažino, kad prieš kurį laiką suteikęs Britanijos laikraščiai žinių apie Izraelio turimus branduolinius ginklus ir vėliau dingęs jos pilietis Mordechai Vanunu yra iš tikrųjų areštuotas ir bus kaltinamas už valstybės išdavimą.

Britanijai pavyko įtikinti Europos bendruomenės valstybes paskelbti Sirijai už teroristų rėmimą nors ir nereikšmingas sankcijas, pagal kurias Sirijai nebus parduodami nauji ginklai, nebus tariamasi su jos aukštais pareigūnais ir bus padidintas Sirijos įstaigų ir piliečių sekimas.

IŠ OKUPOUOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Lietuvos valstybinio akademinio operos ir baletu teatro sezonas atidarytas rugpjūčio 31 su V. Klovos opera "Pilėnai". Dalyvavo liaudies artistė N. Ambrazaitė, Lietuvos liaudies artistai G. Apanavičiūtė ir V. Prudnikovas. Dirigentas R. Geniušas, režisierius E. Domarkas, dailininkė J. Malinauskaitė, chormeisteris A. Arminas. Tai trečioji šios operos versija, kuri buvo nuvežta Maskvon gastrolių metu. Sekančią dieną opera buvo pakartota Vilniaus pedagoginio instituto studentams, o

Savaitės įvykiai

JAV vyriausybė, stengdamasi išlaisvinti Libane Dievo partijos teroristų laikomus įkaitus ir turėdama galvoj Irano svarbumą visų Artimųjų rytų problemų sprendimui, aprūpino Iraną kariniais reikmenimis ir atsarginėm karu lėktuvų dalim ir sukėlė ne tik JAV kongreso, bet ir sąjungininkų nepasitenkinimą.

Amerikos R. katalikų vyskupų konferencijos prezidentu buvo išrinktas St. Louis arkivyskupas John L. May, o viceprezidentu — Cincinnati arkivyskupas Daniel E. Pilarczyk.

Libano teroristai paleido prieš kelius mėn. pagrobtus įkaitus prancūzus Camile Sontag ir Marcel Coudari. Prancūzijos min. pirmininkas Jacques Chirak už tai padėkojo Sirijai, Saudi Arabijai ir Alžirui.

J. T. Žmogaus teisių komisija apkaltino Sov. S-gą ir Afganistaną už jų vykdomus žiaurumus Afganistane, kaip sprogtančių žaizdų išmėtimą, gyventojų užmušinėjimus juos spardant ar subadant jų vidurius. Dėl nuolatinių bombardavimų ir dažnų krūtų gyventojai negali vesti normalaus gyvenimo. Afganistano policija kaltinama žiaurumais žmones tardant.

Haiti vakariniam krante nuskenodus keltui, žuvo 180 žmonių.

Valst. sekr. Shultz pareiškė, kad JAV Vietnamu palikti ginklai atsidūrė Čilės, Kolumbijos, Salvadoro, Gvatemalos, Honduro, Jamaikos ir kitose valstybėse veikiančių partizanų rankose.

Vakarų Vokietijos Hamburgo miestą 30 m. valdžiusi socialdemokratų partija per paskutinius savivaldybių rinkimus išrinko 53, o V. Vokietiją dabar valdanti krikšč. demokratų partija — 54 atstovus.

Varšuvoj, minint 1918 m. Lenkijos atstatymo sukaktuves, keli tūkstančiai žmonių demonstravo gatvėse, reikalaudami Lenkijai nepriklausomybės ir Solidarumo unijos.

JAV protestavo Izraeliui, kad jo pasienio policija, nepaisydam, kad amerikietis arabas dr. Omar Kadar turėjo JAV pasą ir gimimo metrikus, jį išrengė, tardė daugiau kaip 3 val. ir atėmė kai kuriuos asmeninius daiktus.

lėšos paskirtos Cernobylio AE (Atominės Elektrinės) fondai.

— Lietuvos valstybinis dailės institutas savo absolventais papildė dailininkų gretas jaunaisiais dailininkais: tapytojais, grafikai, dizaineriais, rūbų modeliuotojais. Šių metų laidoje yra aštuoni grafikos katedros studentai: trys estampo specialistai, keturi knygų iliustratoriai ir vienas plakatininkas.

— Liepojos kraštotyros ir dailės muziejuje įvyko Klaipėdos skulptorių A. Boso, V. Balsio, R. Midvikio, V. Skirgailaitės, D. Jefremovo, G. Jonkaus, A. Sakalausko, K. Steponovo kūrinių paroda. Ekspozicijoje — mažoji plastika, portretai, medaliai. Iš viso 49 darbai. Greita skulptūros buvo rodoma klaipėdiečio grafiko V. Jakšio kūriniai. Personalines parodas Liepojoje yra turėję tapytojai E. Malinauskas, A. Turinskas, V. Pinkevičius. Liepojos dailininkai dažni svečiai dailės dienų renginiuose Klaipėdoje.

— Lietuvos dailininkų sąjungoje įvyko valdybos prezidiumo išplėstinis posėdis. Buvo svarstyta, kaip ruošiamasi atskaitinei Lietuvos dailininkų parodai, kuri 1987 įvyks Maskvoje.

— Dailės parodų rūmų kavinė, kuri buvo mėgstama menininkų susibuvimo vieta jau kuris laikas neveikia. Apie tai Lietuvos dailės muziejaus direktoriaus pavaduotojas G. Baltinas informavo, kad šiuo metu kavinės rekonstrukcijos projektavimo darbai jau baigti. Kavinės atidarymo datos direktoriaus pavaduotojas nurodyti negalėjo. Meno darbuotojų rūmuose (Kutuzovo a. 3/8) buvo įrengta kavinė. Tačiau dėl techninių kliūčių ji jau keletą metų uždaryta. Meno darbuotojų rūmų administracija šios kavinės nerenmontuoja, nors ji reikalinga įvairių ir net tarptautinių kultūrinių renginių metu, taip organizuojant meno darbuotojų vakarones. Prekybos organizacijų valdyba ne kartą kreipėsi į abiejų rūmų administracijas dėl greitesnio kavinės remonto. Vakarų meno darbuotojams pagal jų pageidavimus galima rengti miesto visuomeninio maitinimo įmonėse.

— Kauno Jaunimo Muzikinė studija įsikūrė 1979 metais. Per tą laiką parengė 17 spektaklių ir koncertinių pramogų, daugiau kaip 800 kartų pasirodė žiūrovams. Šiais metais kolektyvas apdovanotas Lietuvos komjaunimo premija. Iki 1986 jaunimo muzikinė studija buvo dirbtinio pluošto gamyklos kultūros rūmų

meno saviveiklos būrelis. Šiuo metu studija repetuoja vieną seniausių savo pastatymų Ernest Hemingway "Atsiveikimas su ginklais".

— Serijoje "Poetas skaito savo eiles" garso įrašų firma "Melodija" išleido Lenino premijos laureato Eduardo Mieželaičio rinktinę eilėraščių įrašų diskų. Ploktelėje — paties poeto skaitomi eilėraščiai "Žmogus", "Rankos", "Širdis", "Meilė" žymių meninio žodžio meistrų G. Bortnikovo, A. Džigarchaniano deklamuojami E. Mieželaičio eilėraščiai. Apie jo kūrybą kalba K. Simonovas, eilėraščius skaito vertėjai J. Levitanskis, M. Aliger ir kiti.

— Valstybinis pučiamųjų instrumentų orkestras "Trimitas" surengė Jurbarko rajone 9 koncertus. Koncertuose dalyvavo solistai O. Valiukevičiūtė, L. Prievelytė, G. Isachakovas, A. Penikas. Dirigavo R. Balčiūnas.

Klaipėdos dramos teatras davė leningradietės L. Razumovskajos dviejų dalių pjesės "Seserys" premjerą. Pastatė teatro vyriausias režisierius, Lietuvos nusipelnęs meno veikėjas Povilas Gaidys. Vaidino Lietuvos liaudies artistas V. Paukštė, Lietuvos nusipelnę artistai E. Gaigalaitė ir B. Gražys, aktorai L. Laucevičius, N. Savičenko, R. Šaltenytė, V. Kojelytė ir kiti.

S.L.K.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

1387 m. pradžioje su būriu dvasininkų bei didikų atvyko į Lietuvą ir Vilnių bei kituose svarbesnėse vietovėse drauge su Vytautu organizavo krikštijimą, statydino barnyčius. Trūkstant lietuviškai kalbančių kunigų, sakoma, patys aiškino žmonėms tikėjimo tiesas, išvertė į lietuvių kalbą "Tikiu Dievą Tėvą" ir "Tėve mūsų".

1387 m. Lietuvos sostinėje pradėtas Krikštas ir įkurta vyskupija oficialiai reiškė visų lietuvių atsakymą nuo pagonybės. Todėl 1387-ji teisingai laikomi apskritai Lietuvos Krikšto metais. (Z. Ivinskis — ten pat, p. 289). Pats krikštijimas atskirose srityse nusitęsė ilgiau. 1413-1417 m. jis buvo apvainikuotas Žemaičių daugumos krikštu, kuriuo sutartinai rūpinosi Jogaila ir Vytautas, keletu metų anksčiau sujungtomis jėgomis sutriuškinę kryžiuočių ordino galybę. Porą šimtų metų nepalaužiamai priešinęsi ginklu nešamai krikščionybei, senieji lietuviai lengvai ją priėmė taikiai būdu teikiama, savų valdovų raginami.

Apie senąją lietuvių religiją

Senoji lietuvių religija nebuvo vien gamtos jėgų garbinimas — joje randama pėdsakų tikėjimo vienu Aukščiausiuoju Praamžiumi — Dievu, ir jos doroviniai reikalavimai buvo kilnūs. Krikščionybė dar sutaurino senosios lietuvių religijos gražiuosius elementus: ištikimybę, pagarbą tyrumui ir motinystei, pasitikėjimą Apvaizda. Ji sušvelnino rūsčius papročius, nauja šviesa

nušvietė pomirtinio gyvenimo vaizdus. Šventosios ugnies deginimo vietoje imta aukoti žmonių išganymo auką — šv. Mišias. Palengva susiformavo krikščioniškieji papročiai, ir lietuvis išmoko pajusti Dievą jau nebe dundančiame griautinyje ar šlamančiame ažuole, o visame gyvenime ir ypač altoriuje.

Krikštas įjungė Europos tautų šeimą

Krikštas įjungė mūsų tautą į karikišioniškųjų Europos tautų šeimą, atidarė mums duris į jų mokslą, meno ir kultūros lobynus. Kaip ir kitose tautose, Bažnyčia Lietuvoje skleidė švietimą — prie Bažnyčių bei vienuolynų atsirado mokyklų, o vėliau ir akademija — universitetas. Kraštas pasipuošė gražiomis bažnyčiomis ir liaudies menas gavo naujo gaivaus įkvėpimo. Krikščionybė subrandino daug gražiausių mūsų tautos asmenybių: Motiejų Valančių, žymiuosius poetus vysk. Antaną Baranuską ir prel. Maiронį; kilniuosius kunigus Ambrozijų Pabrėžą ir Alfonsą Lipniūną; tauriuosius pasauliečius: labdarę Barbarą Žagarietę, rašytoją pedagogę Mariją Pečkuskaitę, filosofą Stasį Salkauskį ir daug daug kitų.

Kristaus šviesa ir Jo meilė ir mūsų dienomis įkvėpia kunigus ir tikinčiuosius pasiaukojamai darbuotis, siekti visokeriopo kilnumo, aukotis ir atleisti... Krikščionybės nuopelnus mūsų liaudžiai galėtume ilgai skaičiuoti, bet nepasakytume nė dešimtosios jų dalies, jei vardintume vien laikinuosius, žemiškuosius

požymius. Pagrindinė bei tiesioginė krikščionybės paskirtis yra antgamtinis žmonių pašventinimas, jų vedimas į amžinąjį išganymą. Su krikšto ir kitų sakramentų malonėmis, su visomis krikščioniškojo mokslo ir gyvenimo vertybėmis mūsų tėvams ir mums daug lengvesnis kelias į amžinąją laimę.

Krikštas padaro Dievo vaikais

Broliai ir seserys, brangūs tikintieji, mieli kunigai! Kasdien dėkokime Viešpačiui Dievui už mūsų tėvams ir mums suteiktą ir ateinančioms kartoms pažadėtą Krikšto palaimą. Įvertinkime, ką sako apie Krikštą Dievo įkvėpimu parašytas Šventasis Raštas:

Krikštas padaro mus Dievo vaikais, dvasinio Kristaus Kūno Bažnyčios nariais, dangaus paveldėtojais (plg. Rom. 8, 16; 1 Kor. 12, 11). Krikštas sujungia mus su Kristumi, padaro Jo mirties nuopelnų ir prisikėlimo vilties dalininkais (plg. Rom. 6, 3-4). Per Krikštą mes esame tapę "išrinktoji giminė, karališkoji kunigystė, šventoji tauta, Kristaus įsigytoji liaudis pašaukta išgarsinti šlovingus darbus to, kuris iš tamsybių pašaukė mus į savo nuostabią šviesą" (1 Pt. 2, 9).

Dėkingai vertindami didžiąją Dievo dovaną — Krikštą, su noru vykdykime ir jo įpareigojimus — atsižadėdami pikto vilionių ir nekiliųjų darbų, būti — naujais žmonėmis, sukurtais pagal Dievą teisume ir tiesos šventume" (Ef. 4, 24).

Lietuvos vyskupai ir vyskupijų valdytojai

Kaunas 1985 m. sausio 18 d.

VALDAS C. DUOBA, Iletuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOS, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir anglškų knygų apie Lietuvą, ploktelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, juostų, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prle Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 428 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobilių pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj krepiančis pamnėti, kad esate ar noritė būti J. Andriušio kiljentalis.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atldaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA" — WICN 90.5 FM, Worcester, Mass., girdima tečdieniais nuo 8 iki 9 val. vak. Inž. E. V. Mellus, Jr., vedėjas. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 617 753-7232.

NEW JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT. — "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtad. nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Sekmad. 1:05 - 3 val. popiet iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sėkmdieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229 - 9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius, Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

109 - 22 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privižavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (718) 441 - 0909
Susitarti dėl įalko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- DOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

Vliko seimas vyko Londone, Russell vieubutyje, lapkričio 8 d. Nuotraukoje seimo dalyviai, kurių buvo apie šimtas.

Nuotr. L. Tamošaičio

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office 718 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Address Change to DARBININKAS, 341
Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. ISSN 0011-6637

Redaguoją REDAKCINE KOMISIJA

Kariuomenės šventei

Išblėsta iš mūsų atminties, kad kadaise buvo švenčiama Lietuvos kariuomenės šventė lapkričio 23. Atrodo, kad jos nebūta, kad jos nereikia. Tik sava Lietuvos kariuomenė įtvirtino Lietuvos nepriklausomybę, išstūmė Lietuvos priešus. Nors neatkovoję visų etnografinių sienų, bet vistiek buvo nepriklausoma Lietuva, statė, kūrė, organizavo, išgudė savitą lietuvišką kultūrą, kurios nebuvo šimtmečiais. Tik nepriklausomybė leidžia tautai laisvai plėtoti ir ugdyti savo tautinę kūrybą, o tą nepriklausomybę išsaugo tik kariuomenė.

Todėl jos šventė ir darosi giliai prasminga ir reikalinga. Šventė žadina ir žadina patriotizmą ir skatina niekada nepailsti. Kiekvienas lietuvis dabar yra karys, kuris kovoja dėl savo tautos nepriklausomybės. Ta dabarties kova turi labai glaudžius ryšius su nepriklausomybės karais. Tie anais metais žuvę kariai pasiliko savo dvasia gyvi tautoje ir tautą ugdė, cementavo, rengė ateities žygiams. Pirmųjų savanorių kapai ir jų kryžiai, lakūnų propeleliai byloja ir tiems, kurie antrojo bolševikmečio metu pasitraukė į girias ir pradėjo sunkų partizaninį karą. Ta pati laisvės savanorių ir karių dvasia skatino juos gintis ir atstatyti nepriklausomybę.

Lietuvos miškai, miškeliai ir kalvos aplaistyti partizanų krauju. Pilna jų kapų kapelių, prie kurių svyruoja tik palinkęs berželis. Bet ir šiandien jie jungiasi į tas pačias pastangas išsivaduoti ir atstatyti nepriklausomą Lietuvą. Ir mus, laisvojo pasaulio lietuvius, ta pati mūsų karių partizanų dvasia šaukia į vieną būrį — apginti savo krašto laisvę. Ir dar daugiau, ir tie, kurie prieš šimtmečius kovojo dėl Lietuvos laisvės, ir tie yra su mu-

mis, — ir jie šaukia mus budėti ir niekada nepavargti. Čia nėra nei šventų dienų, nei atostogų, nei laimingų pensijos metų. Visi mes esame kariai, kariai savo dienų, kad įvykdytume tų žuvusiųjų testamentą — atneštume laisvę Lietuvai.

Tad dera ir privalu visiems jungtis į Kariuomenės šventės minėjimą, su didele pagarba nusilenkti prieš savanorius, kurie dar yra mūsų tarpe, prieš visus karius, žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

Taip pat dera ir pamąstyti, kas gi dabar dedasi ten, pavergtoje Lietuvoje. Kai buvo okupuota mūsų laisvoji respublika, kas iš-tiko Lietuvos kariuomenę, kaip ji buvo išskaldyta, sudraskyta. Gal ramovėnai ar "Kario" redakcija imtųsi iniciatyvos išleisti tokią studiją, kas nutiko mūsų pulkams ir batalijonams.

Kaip rašo dr. K. Eringis, rusai, okupavę Lietuvą, įvykdė mobilizaciją ir lietuvius siuntė į pačias pavojingiausias vietas — į Berlyno apsupimą, kiek lietuvių žuvo Kurše 1944 - 45 metais prieš kapituliaciją. Tai buvo pačios žiauriausios kautynės. Ten ir buvo varomi lietuviški kareivėliai, kad vėliau nebūtų kiltis Raudonai Armijai toliau kraujuoti svetimu krauju.

Ar dabar Lietuvoje yra bet koks lietuviškas kariuomenės dalinys? Ne, nėra. Jo neleidžia okupantas. Net ir eiliniui neleidžia tarnauti savo krašte, vis išveža į tolimesnius kraštus.

Ar apie tai negalima kalbėti ir kelti triukšmą?

Kur Afganistanas? Kiek ten pabaltiečių išvaryta, kad, patys laisvės trokšdami, turėtų atimti kitų laisvę. Ir kiek ten žuvusių.

Kariuomenės šventės proga ir dera prisiminti tuos visus žygius,

Telegrama prezidentui

Grįžusiam iš pasikalbėjimų su Gorbačiovu prezidentui Reaganiui Amer. Liet. Tarybos pirm. Teodoras Blinstrubas išsiuntė telegramą, kurioje reiškiamas pritarimas jo tvirtam laikymuisi pasitarime Islandijoje, remiamas stiprus nusistatymas dėl JAV gynybos plano SDI. Pažymėta, kad prieš Sovietų siekimus dominuoti visame pasaulyje tegalima atsispirti tik būnant stipriems.

Valstybės departamento konferencija

Valstybės Departamentas sukviė spalio 15 nevalstybinių organizacijų vadovų konferenciją užsienio politikos reikalais. Konferencijoje dalyvavo daugiau kaip 300 delegatų. Ji tęsėsi visą dieną. Pranešimus padarė eilė departamento pareigūnų. Buvo paliesta užsienio politikos apžvalga, tarptautinis terorizmas, žmonių teisės įvairiose valstybėse (atskirai paliesta ir moterų padėtys), vidurinių Rytų klausimas, saugumo ir bendra-

verta kalbėti ir net garsiai šaukti: kodėl žudote mūsų žmones, kodėl Lietuvos kariui neleidžiama būti Lietuvoje?!

Privalu mum su pagarba prisiminti visus visus, kurie kovojo ir žuvo dėl savo tėvynės Lietuvos. Privalu mum patiesm ugdytis didesnį savo lietuvišką karinumą.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

darbiavimo konferencija Vienoje, JAV ir Sovietų santykiai ir kt.

Džiugu, kad klausimuose ir atsakymuose buvo paliesta ir okupuotų Lietuvos, Latvijos ir Estijos reikalai. Konferencijoje dalyvavo keli lietuviai. Altui atstovavo pirm. Teodoras Blinstrubas.

ALT valdybos posėdis

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba spalio 10 savo būstinėje turėjo posėdį, kurį pravedė pirm. Teodoras Blinstrubas. Pirmininkas papasakojo apie renginius, kuriuose dalyvaudamas kalbėjo Amerikos Lietuvių Tarybos vardu: Lietuvių krikščionių demokratų suvažiavime, Liet. Fronto Bičiulių suruoštose Chicagoje svarstybose, kur kalbėjo tema "Ryšiai su okupuota Lietuva šiandien", Lietuvių šaulių sąjungos tremyje suruoštame rugsėjo 8 d. šventės minijime, Lietuvių pensininkų susirinkime, Br. Kasakačio 80 m. sukakties minijime. Painformavo apie platų susirašinėjimą su Amerikos įstaigomis.

Dr. Vl. Šimaitis pranešė apie ALT suvažiavime planuojamą statuto papildymą, leidžiant steigti skyrius iš pavienių veikėjų, kur negalima įsteigti iš organiz. atstovų. Valdyba šiam statuto papildymui pritarė.

Kun. J. Prunskis painformavo apie darbus ruošiant naują "Lithuania" laidą, apie sudarymą są-lankų Vasario 16 minėjimams bei apie ruošimą medžiagos radijo valandėlėms.

Inž. Gr. Lazauskas papasakojo apie Lietuvių Teisėms ginti komiteto darbus ir pasidžiaugė, kad Coalition for Constitutional Justice yra gavusi nuo mokesčių atleidimo (tax exempt) statusą.

Apsvarstyta šaukimo ALT suvažiavimo ir a.a. Ant Olio pagerbimo eiga, nutarta pratęsti septynioms savaitėms ALT interno Jungt. Pabaltiečių Komitete Edv. Sabo tarnybos laiką. Nuspręsta skirti \$200.00 sumos paramą, jei bus rengiamos didelės demonstracijos Gorbačioviui atvykus į Washingtoną.

Kada išleis Vyt. Skuodį?

"Chicago Tribune" spalio 15 d. išspausdino kun. J. Prunskio laišką, kuriame primenami okupantų laikomi lietuviai politiniai kaliniai, ypač Amerikos pilietis Vytautas Skuodis.

Susidomėjo ALT leidiniu

Australijoje iškilus klausimui apie ieškojimą vadinamų karo nusikaltėlių, vietos lietuviai pareikalavo iš JAV oro paštu jiems didesnį skaičių egzempliorių nusiųsti Amerikos Lietuvių Tary-

bos išleistos knygtės "Lithuania's Jews and the Holocaust", kurią parašė kun. J. Prunskis.

Washingtono įstaigoms dėl OSI

Kai JAV spauda ir vyriausybės žmonės pradėjo skelbti, kad amerikiečių laikraštininką Daniloffą Maskva neteisėtai apkalbino šnipinėjimu, Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. Teodoras Blinstrubas kreipėsi į Valstybės sekretorių Shultzą ir į generalinį prokurorą Meese, atkreipdamas dėmesį, kaip negalima pasitikėti sovietinėmis įstaigomis ir paprašė paveikti, kad Specialių Investigacijų įstaiga (OSI) nutrauktų bendradarbiavimą su KGB ir kitomis sovietinėmis įstaigomis.

Kitatautis komunistas dedasi lietuviu

Pietų Afrikoje Afrikos nacionalinio kongreso valdyboje ir juodųjų partizanų vadovybėje yra Joe Slovo, kuris skelbiasi esąs lietuvis. Kongresmenas Fred J. Eckert, padedamas Amerikos įstaigų, išaiškino, kad jis, nors yra gyvenęs Lietuvoje, bet yra žydų kilmės, yra aktyvus komunistų partijos narys.

Išlaisvinti Vytautą Skuodį

Ryšium su paskelbtu susitikimu prezidento Reagano su Gorbačiovu, Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. Teodoras Blinstrubas pasiuntė prezidentui Reaganiui telegramą, kad būtų daromos pastangos išlaisvinti Sovietų Sąjungos kalinamą Vytautą Skuodį, kuris yra gimęs Chicagoje ir yra Amerikos pilietis. Taip pat telegrama prezidentas buvo paprašytas, kad neleistų tremti į Sovietų Sąjungą tų JAV piliečių, kuriems atimama pilietybė.

Atmetė Sovietų pareigūno tvirtinimą

Sovietų pareigūnas Kornijenko paskelbė spaudoje, kad jeigu keliaujama su sovietų viza į Lietuvą, Latviją ar Estiją, tai pripažįstamas jų jungimas į Sovietų Sąjungą. Į šį pareiškimą Valstybės departamento dėmesį atkreipė savo raštu Amer. Liet. Tarybos pirm. Teodoras Blinstrubas ir inf. direktorius kun. dr. J. Prunskis. Iš Valstybės departamento Amer. Liet. Taryba

(nukelta į 4 psl.)

Dr. Juozas Kazickas, garbės komiteto pirmininkas atidaro banketą Waldorf Astoria viešbutyje spalio 25. Banketas buvo skirtas Liet. Religinės Šalpos 25 metų veiklos jubiliejui paminėti. Iš k. vysk. Paulius Baltakis, OFM, kardinolas Joseph Bernardin. Nuotr. V. Maželio

Jeigu prieš karinę kaimynų akciją Lietuva iš pradžių galėjo atsispirti, nes jai padėjo jos gamta — klaidūs miškai, klampūs keliai ir vadų sumanumas bei gyventojų narsumas, tai prieš propagandą ir kludymą prekiauti Lietuva jau iš pat pradžių buvo bejėgė.

Juo toliau, juo sunkiau lietuviams buvo atsispirti ir prieš karines pajėgas, ypač prieš techniškai daug geriau ginkluotus ordinų riterius. Su visa naikinančiomis jų ekspedicijomis pamažu vyko ir lietuvių genčių gyvenamų kraštų okupavimas. Užėmė prūsus ir latvius, ordinų riteriai toliau tiesė rankas į žemaičius ir visus lietuvius. Vakariniėje Žemaičių dalyje — Klaipėdos krašte — jie taip pat ilgainiui įsitvirtino, o kurį laiką buvo užvaldę ir beveik visus Žemaičius. Net Aukštaičiuose, ypač paliai Nemuną, jie buvo prisistatę savo pilių. Pradedant Jurbarku iki Kauno pamėniamais XIV ar XV a. pačioje pradžioje stovėjo Skirsnemunės (Christmemelio), Marienburgo, Bajerburgo, Marienverderio, Gottesverderio, Dubissenverderio, Ri-

tersverderio pilys, iš kurių į Aukštaičių apylinkes buvo daromos nuolatinės ekspedicijos. Tuo būdu Lietuva XIII, o ypač XIV šimtmetyje pasijuto esanti apsupta tarsi kokiu lanku iš trijų šonų.

Ar suprato tada Lietuvos valdovai šitos izoliacijos svarbiausią priežastį, sunku šiandien pasakyti. Sprendžiant iš Lietuvos pastangų prasilaužti į rytus ir čia užvaldyti kraštų pagalba nugalėti vakarų ir šiaurės priešus, reiktų manyti, kad bent iš pradžių pagonybė nebuvo laikoma svarbiausia izoliacijos priežastimi, o jeigu ir buvo laikoma, tai vis dėlto nusistatytą jos nekeisti krikščionybė.

Mindaugas, kuriam pirmajam teko pajusti šią izoliaciją, matyti, manė ją pašalinti kitu būdu, būtent — mesdamasis į rytus, užkariaudamas Rusijos plotus, jėga pavergdamas jų kunigaikščius, juos padarydamas sąjungininkus kovai su vakarų, šiaurės ir pietų priešais ir šiam reikalui tikėdamasis rytų kraštuose rasti daugiau materialinių išteklių. Tik tai tuomet, kai šituo būdu nebuvo galima pralaužti izoliacijos lanko iš vakarų, šiaurės ir pietų (nes lenkai taip pat puldinėjo Lietuvą), Mindaugas, ypač dar ir vidaus priešų gausėjimo skatinamas, ryžosi išvesti Lietuvą iš izoliacijos, jau atsiskaidydamas nuo pagonybės. Ir reikia pasakyti, „Mindaugui, susidėjus palankioms istorinėms aplinkybėms, pasisekė laimingai išėiti iš tos izoliacijos, suartinti mūsų šalį su civilizauta Europa“¹.

Nors politinės šito Mindaugo žygio sėkmės ir naudos vėlesnių laikų Lietuvai šiandien negalime apčiuopiamai nurodyti, nes Mindaugo nužudymu netrukus buvo nuslopinti ir pirmieji krikščionybės daigai Lietuvoje, tačiau galima spėti, kad itin geromis sąlygomis tada priimta krikščionybė² būtų padėjusi Lietuvai pusantr šimto metų anksčiau ir, gal būt, galutinai išėiti iš tos izoliacijos, kuri ją vėliau vėl užgulė ir slopinė ir dėl kurios gražiausiu

¹ P. Šležas, Bandymai aprikštinti Lietuvą Algirdo ir Kęstučio laikais. „Tiesos Kelias“ 1932 m. Nr. 12, 790 psl.

savo valstybinio gyvenimo laiku ji (Lietuva) neįstengė padėti tvirtų tautinių ir valstybinių pagrindų. Taigi, jeigu Mindaugo priimtoji krikščionybė nebūtų žlugusi, Lietuvos istorija būtų nuėjusi laimingesniu keliu“. „Ordinas būtų anksti nustojęs savo racijos, kai Prūsijoje bebuvo likę prūsų sūkilimo metu jo vos kelios pilys. Senprūsių tauta nebūtų buvusi pasmerkta išnykimui. Lietuvių santykiai su kitais krikščioniais kaimynais (Lenkija) būtų nuėję taip pat kitu keliu. O pasukimas Lietuvos visu frontu į Vakarų Europos pusę būtų, palyginti, anksti išugdęs kunigaikštijoje savą kultūrą (rašta, mokyklas etc.)“⁴.

Kiti pomindauginiai Lietuvos valdovai, kaip Mindaugo valstybės restauratorius Traidenis, Vytenis ir toks didelių gabumų politikas, kaip Gediminas, nors ir jautė stiprus izoliacijos lanko spaudimą, tačiau jo pralaužti jau nebepajėgė, o gal būt, net nesistengė, nes, kaip atrodo, daugiau reikšmės buvo skyrę pirmajam galimui, būtent — ekspansijai rytuose. Manydami, įsistiprinę rytuose, lengviau nusikratysią izoliacijos iš vakarų, šiaurės ir pietų, jie ir tęsė anksčiau pradėtą rytų užvaldymo politiką. Tačiau, kaip patirtis parodė, didelių rytų plotų užvaldymas Lietuvai, kad ir davė materialinių išteklių ir kariuomenės, tačiau susilpnino ją kultūriškai ir tautiškai. Rusiškajai kultūrai buvo atidarytos durys brautis į etnografinę Lietuvą, silpninti

² „Apsikrikštijdamas Mindaugas nesusedė į jokią sąjungą su bet kokia valstybe, ko jau neišvengė Jogaila, kai 1385 m. sudarė Krėvės aktą ir pasižadėjo krikštijtis. Didelių sunkumų nesudarė Mindaugui ir Lietuvos karaliaus karūnos išgavimas. O kai norėjo karūnuotis Vytautas, nors ir buvo galingas, bet sutiko nenugalimų kliūčių, ir jo didingas sumanymas liko nerealizuotas. Štai kodėl mes didžiai vertiname Mindaugo (krikščionybės įvedimo) darbą“ (P. Šležas, Bandymai aprikštinti Lietuvą Algirdo ir Kęstučio laikais, ten pat, 783 psl.).

³ Plg. J. Toloraitis, Mindaugas Lietuvos karalius, Marijampolė 1932, 74 psl.

⁴ Zenonas Ivinskis, Krikščionybės kelias Lietuvon, „Tiesos Kelias“ 1938 m., Nr. 5, 280 psl.

jos diduomenės tautinį ir kultūrinį atsparumą ir skaldyti jos tarpusavinę vienybę.

Tuo būdu po Mindaugo buvusių valdovų (iki Vytauto) vestoji rytų politika ne tik nepadėjo pralaužti izoliacijos iš pietų, o ypač iš vakarų ir šiaurės, atsiradusios dėl pavėlavimo priimti krikščionybę, bet dar privertė Lietuvą iš vienos pusės užleisti ordinams kai kurias savo gentis ir pajūrį, o iš antros pusės per daug nueiti į rytus, čia įsivelti į įvairias naujas politines poniaivas ir per ilgesnį laiką išsisemti fiziškai, susmukdyti tautinę savo diduomenės sąmonę ir kultūrinį atsparumą.

Taigi „buvo tikras gyvenimo anachronizmas, už kurį reikėjo skaudžiai užmokėti, kad lietuvių ir jų giminių (prūsų-jotvingių, latvių) plotas sudarė dar XIII amž. pradžioje paskutinę pagonybės salelę Rytų Europoje“⁵. Dar didesnis būtų buvęs anachronizmas, kurį būtų tekę apmokėti, gal būt, visiškai savo valstybės praradimu, jeigu Lietuva būtų visiškai pasilikusi pagoniška. Kad ir pavėlavusi tapti krikščionišku kraštu, Lietuva bent iki XVIII amž. pabaigos išlaikė (tiesa, unijon su lenkais) politinę savo nepriklausomybę. O pasilikusi dar ilgiau pagoniška, ji gal jau XV š. būtų tapusi vakiečių ordino ar vėliau sustiprėjusių rusų (Maskvos) auka.

2. Pagonybė ir kultūrinis mūsų tautos atsilikimas

Jeigu pasilikimas pagonybėje Lietuvai nešė politinę izoliaciją, tai nemažiau jis nešė ir kultūrinę izoliaciją. Pagoniškoji mūsų kultūra bei civilizacija, nors ir kažin kaip norėtume ją iškelti, buvo palyginti labai neaukšta. Pagoniškoji Lietuva neturėjo nei savo rašlavos, nei švietimo institucijų.

⁵ Z. Ivinskis, Po kryžiaus ženklų. „Tiesos Kelias“ 1937 m. Nr. 7-8, 325-326 psl.

(Bus daugiau)

NAUJIEJI ŽURNALAI

ALFONSAŠ NAKAS

Rugsėjo | LAISVĖ

Laikydami prieš jį redaguojusių tradicijas, naujasis redaktorius Juozas Baužys irgi pradeda dviem vedamaisiais. Pirmasis, "Praeitį ir dabartį", skirtas trijų žymių vyrų šimtajam gimtadieniui prisiminti; antrasis, "Proveržis laisvėn" — 1941 metų sukilimui. Abu kondensuoti, tik puslapiainiai, atauti gražiomis mintimis.

Pirmame vedamajam tik pavardėmis įminti 1886-aisiais gimę vyrai — filosofas Stasys Šalkauskis, profesorius Pranas Dovydaitis ir pirmas Lietuvos laisvės kovose žuvęs kareivėlis — savanoris Povilas Lukšys. Šalkauskio ir Dovydaitio asmenybės žurnalo vidury plačiau paryškina Alina Skrupskelienė, o Lukšį atskiru rašiniu prisimena autorius, Č. G. inicialiais pasirašęs.

Sukilimui, kuriame ir daug dabartinio LFB sambūrio narių dalyvavo, skirta šeši žurnalo puslapiai. Po iškalbinga antrašte "Prieš 45 metus" duodama iš JAV Valstybės departamento dr. Bronius Nemicko parūpintos ištraukos apie Laikinosios vyriausybės paskutinį posėdį ir ten pasakyta Juozo Ambrzevičiaus (vėliau Brazaičio) kalba, Laikinosios vyriausybės ministrų sąrašas, J. Ambrzevičiaus drausmas laiško gen. komisarui von Rentelnui lietuviškas tekstas (atsisakoma siūlomoms tarėjo vietoms).

Spausdinami du red. pokalbiai su LFB vadais: Algū Raulinaičiui, dabartiniu Tarybos pirmininku, ir Leonardu Valiuku, ilgai buvusiu vadovybėje ir redaguojusiu I LAISVĖ. A. Raulinaičis atsakinėja į klausimus apie LFB veiklą ir jos kritiką, apie išviejimos misiją aplamai, Vliką ir neegzistuojančias partijas, jaunimo angažavimą veiklai. Jo tonas ramus, be patoso, vietomis lengvai ironiškas, bet be pagiežos ir gan optimistiškas.

Visai kitaip su Leonardu Valiuku. Iš veiklos pasitraukęs bendraminčių ir visuomenės apviltas, jis lieja pagiežą beveik į visus klausimus atsakydamas. Čia tik vieną kitą jo atsakymą pakomentuosiu, replikuosiu. Visų pirma, net keliose vietose plaka visuomenę už šykštumą, Lietuvos laisvinimo žygių nerėmimą pinigėmis aukomis. Kai atsakymus į redaktoriaus klausimus L.V. rašė, Lietuvių katedrai prie Illinois un-to galvotrukčiais plaukė tūkstantinės, o kai šie komentarai rašomi, 600,000 dol. fondas perpildytas. LF tolokai peržengė penkių milijonų užmojo vidurį. Pasaulio lietuvių dienos, beveik visos dainų ir taut. šokių šventės vafus baigė su pertekliu. Regis, ne PL Jaunimo kongresai neįklimpo į skolas. Gal jau gana, p. Leonardai?

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

(atkelta iš 3 psl.)

gavo Rytų Europos regiono direktoriaus Martin A. Wenick užtikrinimą, kad kelionės į Pabaltijo valstybes, nors ten vykstant reikalaujama Sovietų Sąjungos vizos, nereikia pri pažinimo Sovietų Sąjungos suverenumo tose srityse. Tuo reikalu yra padarytas oficialus Valstybės departamento pareiškimas.

Išaugoti Amerikos balso pajėgumą

Siaurinant JAV biudžeto išlaidas, gali susidaryti pavojus, kad gali būti mažinamos lėšos ir Amerikos Balso transliacijoms. Amerikos Lietuvių Tarybos pir-

Kad neaukojo jūsų laisvinimo žygiams, turbūt jie buvo netinkami. Visą liaudį apgauti labai sunku.

Paklaustas, kuriems žygiams skisrti dėmesį, L.V. visų pirma atsako kuriems neskirti. Neva pasitraukusių iš Lietuvos lūpomis teškia "Sovietai jiems leidžia ir šokti, ir dainuoti, ir mokytis lietuvių kalbos" (pabraukta mano, A.N.). Lietuvių kalbos mokymo atsisakyti? tokios blašfemijos nei LFB, nei kurio kito sambūrio veikėjas dar nėra paptaišęs!

Klausiamas apie pažintis su JAV politiniais vadais, L.V. prisimena pažintis su Ronald Reagan, Caspar Weinberger, Tom Kuchel, Henry Cabot Lodge. Pažintys buvę tokios artimos, kad "kreipdavomės į vienas kitą pirmaisiais (m.p., A.N.) vardais" (pabrauktasis žodis l. kalboj reikalingas, kaip šuniui penka koja). Per Kuchelį pavyko praveisti garsiąją H. Con. Res. 416. Tai buvo prieš 25-rius metus. Ko ta "garsiaja" (be šio būdvardžio L.V., apie minimą rez. rašydamas niekada neapsieina!) per ketvirtį šimtmečio pasiekta? Nieko. Kas beprisimena jos turinį, pakelkit ranką? Nekyla? Ak, né LF Bičiuliai, šią vasarą Dainavon susirinkę, jai minėjimo nebesurengė, nors kitas sukaktis gražiai prisiminė. Palikim Kuchelį ir Lodge, kuris Leonardui pietus "užfundijo", amžinoj ramybėje. Palikim ir Weinbergerį Kasparą. bet va, Baltuosiuose rūmose sėdi, viešpatuoja Ronald. Jis tikriausiai žino apie OSI siautėjimą, susidėjęs su KGB? Nueitų Leonard pas Ronald ir tēkštų: "You (toks ir toks) sutvarkyk OSI veiklą, or else!" bet kažkodėl nenuėina. Gal nebedrįsta? Tai kam čia girtis "pirmųjų vardų" pažintim, ir kam tokioms pažintims megti švaistyti liaudies pinigus?

Atsakydamas į klausimą apie jaunimo veiklą, L.V. pripažįsta, kad veiklos esama, bet, nurodęs bereikšmės veiklos kelis pavyzdžius, pasidžiaugia tik keliais "labai šviesiais veidais": "Linas Kojelis, Gintė Damušytė, Gintaras Grušas ir gal vienas kitas". Dar tik vienas kitas, Leonardai? susėstumėm, gerbiamasis, pušvalandžiui ir aš grynai iš atminties priskaičiuočiau bent šimtinę ar labai arti jos jaunuolių, né kiek nemenkesnių lietuvišku angažavimusi už šiame pašnekesy ir kituose rašiniuose iki koktumo garbinamą "traicę". Žaviuosiu ir ša šių trijų veikla, bet nemažiau žaviuosiu ir gal šimto kitų, JAV ir Kanadoje. Visi jie kiek galėdami veikia ir nuveikia daugiau, negu L. V. mato. Reikia nepamiršti, kad Lino ar Gintės veikla suteikia jiems ir pragyvenimą, nors Gintės labai kuklų. Visi kiti veiklai skiria vakarus bei savaitgalius, kasdien daugelį valandų sėdėdami įstaigose, pelyndami duoną. Nesu ir aš optimistas.

Nuo 1949-jų Šiaurės Amerikon suvažiavę tūkstančiai lietuvių motinų prigimdė dešimtis tūkstančių lietuviukų. Kur jie šiandien? Tie veiklieji tai vada, neturį savo amžininkų užnugario. Šaipytis iš jų veiklos arba cinškai juos nurašyti nevalia!

Pokalbj su L. Valiuku galėčiau komentuoti permakt, bet tai nebūtų I LAISVĖ apžvalga...

Vienas reikšmingiausių šio numerio rašinių yra Jono Kavaliūno "Lietuvos krikščionybės jubiliejui besiruošiant". Autorius iškelia Mindaugo krikštą, bet, remdamas istorikų citatom, įrodo, jog tai nebuvo visos tautos, o tik karaliaus bei artimųjų krikštas. Tautą kristianizavęs tik Vytauto bei Jogailos pravestas masinis krikštas. Rašinys išsamus, sklandus, gražus stiliaus. Suteikia ir konkrečios informacijos, kada sukaktis bus minima Vilniuje, kada Romoje, Chicagoje.

(Kun. dr.) Vytauto Kazlausko referatas "Bažnyčia ir pagrindinės žmogaus teisės" (red. paaškinta, kad tai dalis paskaitos, skaitytos LKMA suvažiavime, Los Angeles, 1985.XII.26) sukelia daug labai karčių minčių. Nors per šimtmečius brandant prisleista eibės potvarkių, popiežiškų enciklikų, dekretų bei bulių, bet krikščioniškam Vakary pasauli žmogaus teisėms apginti labai mažai tepadarėta.

Gintaro Grušo rašinys pavadinamas "Auklėjimo pagrindas/lietuviškoji jaunimo misija". Jis gal ne toks sklandus, kaip įgudusių rašto žmonių, bet žavi jaunatvišku entuziazmu ir patriotiškuumu. Man patiko jo statomas klausimas: ar laikyti lietuviškai susipratusiu (pas Grušą "pripažinti pilną lietuviškumo supratimą") sportininką, priklausantį ir žaidžiantį lietuviškam sporto klube, bet niekaip kitaip tarp lietuvių nesireiškinčių? Klausimas pakartotas ir dalininkui. Atsakymas, bes abejo, aiškus.

Dar vienas didelio dėmesio vertas straipsnis tai Zenono Prūso "Trys mitai". Naudodamas dvidešimt šaltinių, autorius įrodo SSSR bolševizmo ir Trečiojo reicho nacizmo panašumą. Beveik visi jo išvedžiojimai vykę ir teisingi. Skaitydamas jauti, jog ir pats jau seniai panašiai galvojai, tik reikėjo, kad kas tau patvirtintų.

Elenos Tumienės rašiniu pa-

WORCESTER, MASS.

Nekalto Marijos Prasidėjimo kongregacijos Putname seselių rėmėjai spalio 5 surengė Maironio Parko didžiojoje salėje koncertą ir pietus.

Gausiai susirinkusius svečius pasveikino rėmėjų skyriaus pirmininkė A. Garsienė, o programą vesti pakvietė skyriaus sekretorė J. Miliauskienė.

Invokaciją sukalbėjo prel. Vytautas Balčiūnas. Koncertą atliko solistė, mezzo sopranas Rasa Krokytė iš Philadelphijos, dainavusi pirmą kartą šiame mieste. Jai akomponavo pianistė Dalia Sakaitė iš New Yorko, kuri taip pat paskambino keletą kompozicijų solo. Jinai dažnai reiškiasi su rečitaliais amerikiečių publikai.

Koncertas pradėtas poezijos deklamacija ir pereitą į dainavimą. Dainavo liaudies dainas, harmonizuotas St. Šimkaus ir Vl. Jakubėno.

Pianistė paskambino Paderewskio Melodija, Chopeno Baladę ir aranžuotą Vyt. Bacevičiaus kompoziciją Suktinį.

Antroje dalyje solistė dainavo naujųjų kompozitorių Nekrošiaus, Dirvinskaitės, Paltanavičiaus, Gudauskienės kūrinis, o pianistė skambino žinomų muzikų kompozicijas.

Tiek solistė, tiek pianistė buvo palytėtos gausiais publikos aplo-

Iškilmingos pamaldos Šv. Patriko katedroje spalio 25 Liet. Religinės Šalpos 25 metų sukakties minėjimo metu. Pakilėjimo momentas. Prie altoriaus vyskupai, už jų sustoję pamaldose dalyvavę kunigai. Nuotr. V. Maželio

gerbiamas 80-ties sulaukęs Jurgis Gliuda, o J. Vidzgirio straipsniu — 70 metų ribą peržengusi Alina Grininė.

"Skaitytojų žodyje" išspausdinti keli laiškai redaktoriui, "Naujų leidinių" skyriuje trumpai paminėtos keletas knygų. Smulkesnių rašinių yra dar poroje specifinių skyrių ("Atgarsiai", "Vardai ir įvykiai").

Kone praleidau reikšmingą poros puslapį Dainos Gudauskaitės-Toreck rašinėlį "Mįsrios šeimos ir lietuviybė". Tai tokia akvareliška jaunos moters išpažintis pasipasakojimas, kaip ji, labai patriotiškų tėvų dukte, augdama perėjusi visas lietuvinimo institucijas ir net atlikusi kelionę į Lietuvą, meilės jausmų diktuojama prieš visų valią vyrų pasirinkusi svetimtautį. Čia ji ne tik nemato tragedijos, bet ir teikia patarimų, kaip tokias šeimas lietuviybei laimėti.

Šiame 80 puslapių I LAISVĖ numery korektūros klaidų tikrai reikia ieškoti su žiburiu. Jų tepastebėjau tik keletą. Kalbos klaidų irgi teradau keletą: **atsiekta, atsiekęs, atsiekimų** ir dar pora keistųjų barbarizmų. Gaila, neturėjau progos skaityti nė vieno Vacio Rociūno redaguoto I LAISVĖ numerio, bet ankstesni redaktoriai kaikiuriuos autorius tiek gerbdavo (čia reiktų kabučiu), kad nedrįsdavo jų klaidų braukti. Jauti, kad Juozas Baužys redaguoja ir už tai jį tegali tik sveikinti.

dismantais ir apdovanotos rožėmis.

Į renginį atsilankė kun. A. Miciūnas, MIC, kun. Witkowskį, MIC, kun. A. Volungis, kun. Yankauskas, kun. dr. R. Krasauskas, kun. dr. V. Cukuras, kun. J. Steponavičius iš Athol, Mass. Būrys seselių — vienuolijos provincijolė ses. Paulė, Aloyza, Augusta, Arkadija, Bonifacia, Natalija ir kitos.

Pietų metu žodį tarė Lietuvių Labd. draugijos pirmininkas K. Adomavičius, Maironio Parko šeimininkas. Jisai pasidžiaugė ne tik gražia programa, bet ir seselių žymiais darbais, atliktais per 50 metų Amerikoje. Ragindamas ir toliau seselėms nepavargti darbuose, žadėjo asmenišką ir Maironio Parko vadovybės visokeriopą paramą, kurią patvirtino savo ir žmonos vardu įteikdamas piniginę auką.

Programos vedėja dėkodama priminė, kad seselių rėmėjai ir seserys K. Adomavičiaus dėka tą paramą jau daugelį metų jaučia.

Provincijolė seselė Paulė pareiškė padėką visiems atsilankiusiems, menininkėms — solistei ir pianistei, ypatingai Maironio Parko vadovybei, rėmėjų skyriaus pirmininkei A. Garsienei ir visai valdybai bei jų nuosirdiems talkininkams, prisidėjusiems prie šio sėkmingo renginio.

Kalifornijos universitetas (UCLA ir Northridge) garsina lietuvių meną

Nuo 1986 m. rugsėjo 22 d. iki gruodžio 22 d. Kalifornijos universitete, Antropologijos muziejuje yra paruoštas gražus Etninio meno kambarys, šiuo metu — parodyti lietuvių liaudies meną. Visiems be mokesčio galima lankyti tarp pirmadienio - penktadienio nuo 9 v.r. iki 4 v. popiet.

Šio Antropologijos muziejaus direktorė prof. dr. Liucija Baškauskas rugsėjo 22 d. vidurdienį suruošė jaukų ir iškilmingą parodos atidarymą su vaišėmis, reporteriais ir fotografais. Atidarymo paskaitą apie lietuvių meną skaitė Stephen R. Anaya, menininkas - profesorius, didelis lietuvių meno draugas, susipažinęs 1977 - 78 m. gyvendamas Lietuvoje, kai žmona buvo Amerikos u-to siųsta "cultural exchange" profesore prie Vilniaus universiteto.

Be šios parodos, Northridge Kalifornijos u-te (kitame aukšte) galima pamatyti Stasio Eidrigevičiaus ir kitų dabartinės Lietuvos dailininkų išstatytų darbų, apie kuriuos noriai paaškina žiūrovams menininkas Stephen R. Anaya. Jaukios parodos — grynai meniniai tikslai.

Muziejaus direktorė prof. dr. Liucija Baškauskas (ir jos asistentė Nancy K. Porter) skelbia, kad dauguma šios parodos ekspozatų yra paskolinti iš UCLA u-to, kuriame muziejaus direktore buvo prof. dr. Marija Gimbutas; Liucija yra buvusi jos studentė, nes ji yra baigusi ten savo doktorato studijas Antropologijos srityje.

Parodos ekspozatai gražiai išdėstyti stiklinėse vitrinose; žiūrovams gali juos ir pasekti pagal "Lithuanian Folk Art" katalogą, išleistą meniškai dar 1966 m., to paties meno UCLA parodos proga (organizuoto prof. M. Gimbutienės). Mūsų Rūpintojėlis, šv. Juozapo medinė statula, Nukryžiuotasis, Kristus iš Nazareto, Pieta (nepaprastai gražios dvi statulos Dievo Motinos su Kūdikiu, nežinomų lietuvių liaudies menininkų darbai), Skausmingoji... Kristaus Krikšto dvi statulos, šv. Rokas, šv. Baltramiejus, šv. Klara... Toliau — kaimietė moteris su skarele — medžio statulėlė, kitokios. Yra lietuviškų margučių, tautinių austų juostų, prijuosčių... Visi tie ekspozatai pasiskolinti iš UCLA u-to. Yra

Seselių rėmėjų skyriaus pirmininkė savo ir valdybos vardu dėkodama suminėjo visą eilę asmenų, kurie neatsisakė pagelbėti, ruošiant šį gražų seselėms — 50 metų jubiliejaus progą — priminimą ir pagerbimą už jų atliktus didžius darbus.

Salėje buvo spaudos stalas, dail. R. Abromaitienės paveikslų paroda ir seselių gaminiai.

J.M.

nemažai ir gerai paruoštų didelių paveikslų (posters), vaizduojančių lietuvių meną; juos paruošė pati Muziejaus direktorė prof. L. Baškauskas, padedant jos vyrui — prof. St. Anaya. Yra meniškai sutvarkytas gintarų kampelis, kiek senų knygų ir kitokių ekspozatų. Paroda gana turtinga ir labai tvarkingai, meniškai paruošta.

Prof. dr. Liucija Baškauskaitė-Anaya yra nenutolusi ir nuo lietuviškos veiklos: kviečiama skaityti paskaitas Kultūros ir Mokslo simpoziumuose, bei kitur; taip pat visada ateina pakviesta vietinės Bendruomenės ir duoda lietuviams progos pamąstyti, nes jos paskaitos — mokslinės ir populiarios, sūrištos su lietuvių tautos likimu. A.R.

MOSCOW NEWS APIE ŠIAULIUS

Maskvoje yra anglų kalba leidžiamas propagandinis laikraštis Moscow News. Leidžia komunistinė valdžia ir skiria užsienio informaciniams reikalams.

Rugsėjo 14 laidoje išdėtas straipsnis ir kelios nuotraukos apie Šiaulių miestą. Straipsnyje iškelia Šiaulių miesto menišką apipavidalinimą.

Tame pačiame numeryje yra kitas straipsnis apie krepšinį sovietijoje. Ten pažymima, kad šioje krepšinio srityje dominuoja Kauno Žalgiris ir Arvydas Sabonis.

PAŠTO ŽENKLAI SU AUŠROS VARTŲ MARIJA

Anglų kalba leidžiamas ukrainiečių laikraštis Ukrainian Weekly rugsėjo 28 laidoje pirmame puslapyje patalpino lenkų pagrindinio organizacijos "Solidarity" išleistų pašto ženklų nuotraukas.

Vienas pašto ženklas skirtas Lietuvai. Įdėta Aušros Vartų Marijos paveikslas su lietuvišku įrašu: "Švenčiausioji Aušros Vartų Dievo Motina, išmelsk laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai." Kiti įrašai padaryti lenkų kalba.

To paties pobūdžio ženklus išleido Lenkijos ir Ukrainos garbei.

IŠ RUDENĖJANČIOS CHICAGOS

JUOŽAS ŠLAJUS

Žalumnyuose pasipuošusi Chicago keičiasi į spalvingą rudenį sezoną, medžių lapai dekoruojasi auksinėm spalvom. Šiltai vasara jau praėjo, o rudenėlis jau čia! Atsidarė kultūrinių bei pramoginių renginių salės.

Chicagoje yra keturios lietuviškos salės: Marijos aukšt. mokyklos (tinka tik koncertų bei teatro renginiams); Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje (LŠST) Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės, visus metus judri pramoginiai renginiai ir susirinkimai; didžiausias judėjimas vyksta Jaunimo Centro dvejoje salėse ir kavinėje (vasarą du mėnesius būna uždaryta). Tai visų paskirčių ir visų lietuvių centras, įsteigtas Tėvų Jėzuitų. Ir ketvirtoji — Tautinių namų graži salė. Didžiosios lietuvių puotos rengiamos amerikiečių didžiosiose salėse.

Lietuvos šaulių pastogėje

Bene pirmuosius šio sezono renginius Chicagoje pradėjo LŠST Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė, suruošusi įspūdingą rugsėjo 8 tautinės šventės minėjimą. 10 valandą Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, organizuotai su vėliavomis atvyko apie šimtinė uniformuotų šaulių vyrų ir moterų. Po pamaldų šventės minėjimui prisirinko šaulių ir "civilių" pilna salė. Paskaitą skaitė A. Pocius, atvykęs iš Rockfordo. Gražių patriotinių minčių šia proga pasakė Rinktinės vadas Vladas Išganaitis ir Algis Regis. Moterų šaulių oktetas, akomponuojant Liudui Kroliui, atliko meninę programą, padainavęs keletą lietuviškų dainų.

Savaitei praėjus, rugsėjo 13, tos pačios rinktinės vadovybė suruošė taip pat pirmąjį sezoninį banketą Chicagoje. V. D. Šaulių rinktinės centras yra ramioje lietuviškoje Brighton Parko kolonijoje. Rinktinė čia turi įsitaisiusi savo nuosavus namus su puošnia sale ir baru. Čia vyksta pačių šaulių ir kitų organizacijų pramoginiai renginiai bei susirinkimai. Chicagoje yra ir LŠST centras valdyba, kurios pirmininku yra K. Milkovaitis.

Iškilmingas Balzeko Kultūros muziejaus atidarymas

Turbūt pats didžiausias šio sezono kultūrinis įvykis Chicagoje buvo rugsėjo 14 Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus (6500 So. Pulaski Ave.) iškilmingas atidarymas. Stanley Balzekas, Jr., Brighton Parke turįs automobilių parduotuvę, tame pačiame pastate (4012 So. Archer Ave.), nuo 1966 m. kaupė ir čia talpino lietuviškos kultūros istorinius eksponatus. Per 20 metų susikaupė taip daug lietuviškų istorinių eksponatų, jog patalpos pasidarė per siauros. 1985 m. šiai paskirčiai Balzekas nupirko buvusios ligoninės trijų aukštų pastatą, užimančią net pusbloką vietos (28,750 ketvirt. pėdų) su automobilių pastatymo aikšte. Dabar tebevykdomi šio pastato pertvarkymo ir remonto dideli darbai, jau kainavę apie 650,000 dolerių. Tikima, kad neilgai trukus šie muziejaus rūmai išaugs ir taps lietuvių išeivijos kultūros centru.

Besirenkančius į muziejaus atidarymo iškilmes pasitiko plevėsuojanti didžiulė mūsų trišpalvė. Atidarymo iškilmės vyko muziejaus trečiam aukšte, kuris neišsitiesia per visą didelį pastatą. Prieš atidarymą buvo vaišės su šampanu, kurias paruošė visų žinoma veikeja Vilhelmina Lapienė, su gražia talka. Informacijos koordinavimu rūpinosi red. Stasė Semėnienė. Atsilankiusieji III a. galerijoje grožėjosi visų rūšių 20-ties menininkų kūri-

niais. Jau prieš atidarymo iškilmes III-čias aukštas prisipildė žmonių (lietuvių ir kitataučių), jog nebetilpusieji likosi I ir II aukštuose muziejaus eksponatų apžiūrėjimui. Iš viso atsilankė apie 500 žmonių. Iškilnių programai vadovavo Joseph Katakas, Jr., muziejaus vicepirmininkas. Sol. Algis Brazis sugiedojo himnus, kun. Juozas Prunskis sukalbėjo invokaciją. Plojimai buvo pagerbta konsulei Juzė Daužvardienė. Reikšmingą pranešimą padarė dabartinis gen. konsulas Vaclovas Kleiza. Balzeko muziejaus istorinę apžvalgą padarė M. Krauchunienė. Pirm. Katakas padėkojo dr. A. Račkui už padarytą muziejaus pradžią. Shirley Madigan, Illinois menų tarybos pirmininkė, savo sveikinime pasakė, kad Illinois valdžios pareigūnai turėtų susipažinti su šiuo lietuvių etninio kultūros muziejumi ir teikti jam paramą.

Illinois atstovų rūmų pirm. Madigan savo kalboje pabrėžė, kad šis muziejus bus ryšys tarp Amerikos ir lietuvių kultūrų. Gen. prokuroro Hartigan vardu kalbėjo Carol Ann Novick (kaip ir daugiau kalbėjusių, sakė "esu lietuvi"). Sveikino dr. V. Danilov, Mokslo ir pramonės muziejaus prezidentas, sveikino Chicago burmistro ir savo vardu Chicago menų tarybos atst. Fred Fine. Arch. Ann Račkus, muziejaus meniško apipavidalinimo projektuotoja, paaiškino apie jau atliktus ir tebevykdomus muziejaus vidaus remonto darbus bei išorės puošimą.

Dail. Valentinas Ramonis — Balzeko muziejaus vykdomas vicepirmininkas (sakėsi tik 5 val. šio ryto nuėjęs pamiegoti, o Balzekas pataisė — 5:30 v.r.) vaizdžiai papasakojo apie muziejaus įrengimo darbus. Ateity, sakė, muziejus ruoš menų parodas, įvairius renginius, bus bandoma apimti Lietuvos istoriją, senienas, kultūrą ir t.t.

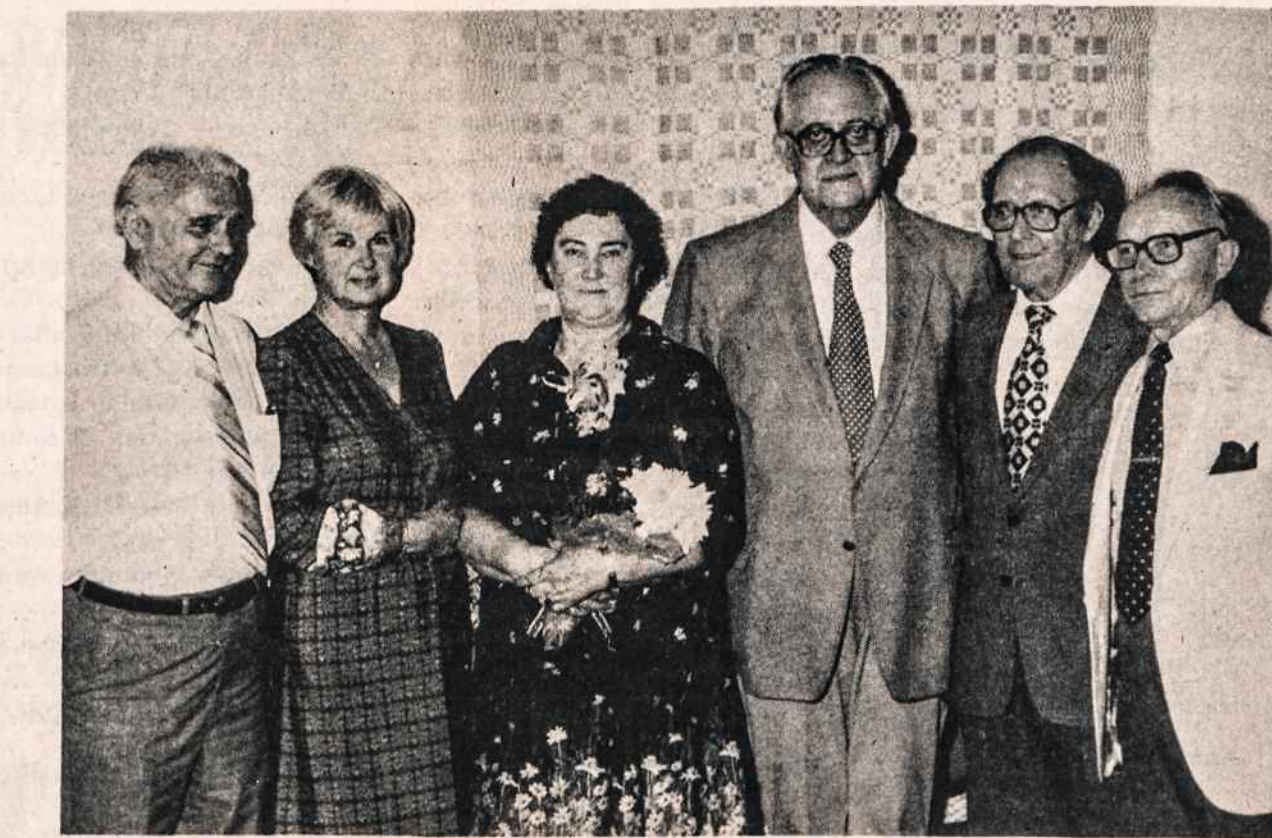
Meninę programą atliko Balio Pakšto ir E. Sakadolskienės-Pakštaitės muzikos ansamblis. Kanklėmis ir rageliais pagrojo šiomis iškilmėm pritaikytą lietuviškos muzikos pygnę. Po šio koncerto West Lawn Prekybos rūmų sekretorė Pat Palanyk, savo organizacijos vardu St. Balzekui, Jr., įteikė specialų žymenį.

Stanley Balzekas, Jr. muziejaus prezidentas, jo įkūrėjas ir širdis, daug daug praleidęs laiko kol šį lietuviškos kultūros muziejų išugdė į garbingą aukštumą, savo suglaustam pranešime priminė visuomenės reikšmę talkinant muziejų plečiant. Specialiai padėkojo Anai Račkus už puikų ir savarankišką darbą. Dėkojo Mankui už Video kambario įrengimą ir kitiems. Sakė, kad yra taip daug nuosirdžių pagelbininkų, jog sunku visus atsiminti ir paminėti.

Lietuvos vyčių mišrus choras, vadov. muz. F. Strolis padainavo keletą lietuviškų dainų. Užbaigė visiem sustojus "Lietuviais esame mes gimę..." Muziejaus atidarymo kaspiną perkirpo kons. J. Daužvardienė ir Stanley P. Balzekas, Sr. Daugiau kaip 500 žmonių apžiūrėjo jau įrengtus muziejaus skyrius. Kai kurie muziejaus skyriai tik baigiami įrengti, kiti užbaigti su išdėstytais eksponatais. II a. jau pastoviai įsikūręs Lietuvių tautodailės institutas, kuriam čia vadovauja tautodailės menininkė A. Veselkienė.

Rūpestinga socialinė paslauga lietuviams

JAV LB-nės SRT-bos ir Chicago skyriaus pirm. Danguolė Valentinaite mažiaug prieš penkerius metus vyresnio amžiaus lietuviams patarnavimus pradėjo tik šeštadieniais, nuo darbo atliekamą laiką, prisiglaudusi

Grupelė spaudos bendradarbių Pužauskų išleistuvėse. Iš k. St. Džiugas, R. Rudaitienė, B. Pužauskienė, A. Pužauskas, J. Šlajus ir J. Žygas. Nuotr. Jono Tamulaičio

Petručio ved. "Margučio" radijo studijoje. Pamilusi reikalingiems paslaugos darbą, vėliau išnuomavo erdvesnę patalpą, priėmė daugiau tarnautojų. Norėdama išvystyti sėkmingesnį patarnavimą prašantiems nupirko dvių aukštų namą! Pritaikė jį socialinio gerbūvio paskirčiai.

Liudo Šimaičio ir kitų darbo pastangomis — namo remontai užbaigti. D. Valentinaite vadovaujamoje įstaigoje dabar dirba 12 kvalifikuotų tarnautojų. Vieni dirba pilną laiką, kiti — nepilną. Vieni mokamas pastovus (ne aukštas) atlyginimas, kiti dirba iš pasiaukojimo. Namų pastogėje (2715 W. 71 St.) yra: erdvi raštinė, knygynas, virtuvė, išnuomojami 6 kambariai pavieniams lietuviams pensininkams ir seklyčia. Socialinio patarnavimo įstaiga per metus aptarnauja apie 3,000 lietuvių. Nors dalį senatvės sulaukusių Dievas pasišaukia į savuosius namus, tačiau, Danguolės teigimu, įvairių paslaugų prašančių skaičius auga. Soc. reikalų tarnyba atlieka įvairius darbus: nuveža pas daktarą, į ligoninę arba įstaigą, raštinėje teikia informaciją, aplanko vienišus ir t.t.

Rugsėjo 17 seklyčioje buvo pakviesti spaudos atstovai. Dalyvavo ir raštinės tarnyba. Mykolas Druga, ryšininkas su amerikiečių ir lietuvių įstaigomis ir spauda, supažindino su Soc. reikalų įstaigos tarnautojais: Danguolė Valentinaite — vykdomoji direktorė, koordinuoja visus centro darbus ir jiems vadovauja. Birutė Podienė — interesantų skyriaus vedėja, dirba pilną laiką. Dana Konceytė-Dutton — Socialinė darbuotoja (Social worker). Zina Bagdonienė — socialinė darbuotoja. Vida Glevecienė — gailestingoji sesuo ir užsiėmimų vadovė. Nijolė Kalvaitienė — buhalterė ir specialiai vykd. direktorės asistentė. Karolis Milkovaitis — žiniaraščių "Pensininkas" redaktorius. Irena Polikaitienė — anglų kalbos pamokų vedėja. Birutė Prapuolenienė — sekretorė. Albertas Tuskenis — vasaros internas. Aurelija Vaičiulienė — bibliotekos tvarkytoja ir raštinės tarnautoja. Yra dar proginių savanorių talkintojų.

Apie SRT įstaigą ir joje dirbančius, vadov. Danguolės Valentinaite, tikrai puikų darbą dirbančius vyresnio amžiaus lietuviams, būtų galima pasakyti ir daugiau dėkingų minčių. Tik gaila, kad pastoviai turime tokių "geradarių", kurie vietoj padėkos ar paramos šiam darbui, skelbia užgaulias mintis pasiaukojančiai šio darbo vadovei. Danguolė Valentinaite tempia sunkų darbo vežimą vyresnio amžiaus lietuvių gerovei. Pagelbėjime jai tą gerovės vežimą stumti!

Redaktoja Pužausko išleistuvė

Lietuvių žurnalistų Chicago skyriaus valdyba (pirm. Ignas Andrašiūnas) rugsėjo 25 LB SRT vyresniųjų lietuvių seklyčioje sukviė spaudos darbuotojus, pagerbti ir atsisveikinti lietuviškų laikraščių, pirmo puslapio redaktorių (Draugas, Naujienos) Algirdą Pužauską ir mielą jo žmoną Bronę, paliekančius Chicago.

Seklyčioje susirinko 25 aktyvesnieji spaudos darbuotojai. Susėdus prie vaišingo stalo, paruošto Danguolės Valentinaite ir darbuotojų jos talkininkų, skyriaus pirm. Ignas Andrašiūnas kolegą Algirdą ir Birutę Pužauskus pasveikins paprašė pakelti šampano taures ir palinkėti jiems gero poilsio ir saulėto atžausmo. Sugiedota ilgiausių metų visi linkėjo Pužauskui savo rašiniams aktyviai reikštis lietuviškoje spaudoje.

Dienraščio "Draugo" vardu Pužausko, kaip gero redaktoriaus ir plataus žvilgsnio žurnalisto, darbą apžvelgė kun. Vytautas Bagdonavičius. Bronius Juodelis sveikino Daužvardžio fondo (premijomis skatiną jaunimą rašyti) vardu. Juozas Žemaitis kalbėjo apie gražų sugyvenimą dirbant "Naujienų" redakcijoj. Nuoširdžių ir draugiškų minčių

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūniui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę

EUGENIJAU KRIAUCELIŪNO PREMIJA.

Premijai skirti sąlygos:
1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvius ir Lietuvą vienerių metų laikotarpy;
2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienų metų gruodžio 31 (pašto antspaudas).

Liet. Mot. Klubų Fed. New Haveno Klubas kviečia atsilankyti į tautodailės parodą, ruošiamą lapkr. 30 — gruodžio 21 John Slade Ely House galerijoje, 51 Trumbull St., New Haven, CT. Išskyrus pirmadienius, paroda atidara šokiadieniais nuo 1 iki 4, o savaitgaliais nuo 2 iki 5 val.

Iškilmingas parodos atidarymas įvyks sekmadienį gruodžio 7, 3 val. kviečiame visus gausiai atsilankyti.

Dėl papildomų žinių skambinti Reginal Karmuzienel (203) 457 - 1236 arba Vaivai Vėbraitei-Gustienei (203) 347 - 7095.

IŠ VASAR

Bronius Mackiala, paskutiniu laiku gyvenęs St. Petersburg, Fla., trumpai sirges, mirė lapkričio 4, palaidotas lapkričio 7. Žmona Dalila Mackialienė reikišiasi kaip aktorė, režisorė. Anksčiau jie gyveno Los Angeles, kur Dalila suorganizavo vaidintojų grupę. Jos įkurta grupė ir dabar tebeveikia. Paskui iš Floridos persikėlė į Daytona beach, Fla., o šių metų pradžioje į St. Petersburgą, kur Dalila jau turi suorganizavusi vaidintojų mėgėjų grupę.

— Vasilius Sakevičius, sulaukęs 101 metų amžiaus, lapkričio 11 mirė Columbus, Ohio. Nuliūdime liko dukra dr. Inra Jasienė su vyru Antanu, sūnus Antanas ir daug kitų artimųjų. Velionis palaidotas lapkričio 14 Columbus, Ohio.

— Susitikimas su Lietuvos generaliniais konsulais bus lapkričio 21, penktadienį, 7 val. vak. Chicago Jaunimo Centro kavinėje.

— Studentų ateitininkų sąjunga kviečia visus studentus ateitininkus į sąjungos suvažiavimą, kuris įvyks gruodžio 27.

— Vladas Butėnas, Amerikos Balso tarnautojas Washington, D.C., buvo išvykęs atostogų į Daytona Beach, Fla. Ten buvo ištiktas lengvo paralyžiaus. Paguldytas Halifax Memorial ligoninėje Daytona Beach, Fla.

Studentų ateitininkų centro valdyba organizuoja žiemos kursus gruodžio 28 - sausio 2. Programoje paskaitos, slidinėjimas ir Naujų Metų sutikimas. Kviečiamas rimtas lietuviškas jaunimas.

— Dr. Adolfo Damušio paskaita "Energijos šaltiniai Lietuvoje" bus gruodžio 5 Jaunimo Centro kavinėje. Rengėjai Chicago ateitininkai sendraugiai.

— Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjungos Chicago skyriaus ruošiamas koncertas įvyks gruodžio 14. Programą atliks vienetas "Svajonė" iš Australijos.

— Dr. Petras V. Kisielius parašė laišką "Chicago Tribune" dienraščiui apie "dvigubą standartą" kuriame primenama KGB žiaurus elgesys Daniloff atveju ir OSI/KGB bendravimu persekioja Amerikos piliečius.

— Lietuvių Istorijos Draugija Chicagoje pradėjo rudens sezoną. Po Alicijos Rūgytės mirties vadovavimą perėmė Juozas Masilionis, Pirmasis susirinkimas įvyko spalio 8. Paskaitą "Lietuvos prezidentai ir vyriausybės" skaitė Vincentas Liulevičius. Pirmininkas painformavo susirinkusius, kad turima pilni "Varpo" komplektai, kurie bus perspausdinti šešiuose tomuose. Užsakant visus toms 100 dol., o atskiro tomo kaina bus 30 dol.

— Birutės Cipliauskaitės lietuvių poezijos vertimus į ispanų kalbą išspausdino Barcelonoje leidžiamas poezijos ir kritikos žurnalas Hora de Poesia Nr. 44, 1986. Kartu su įvadinio vertėjos straipsniu "Poesia lituana contemporanea" ir biografinėmis ir kritinėmis pastabomis apie kiekvieną poetą pateikiama po nemažą pluoštą Janinos Degutytytės, Marcelijaus Martinaičio, Vitalijos Bogutaitės ir kitų poetų eilėraščių vertimų. Dr. B. Cipliauskaitė yra ispanų literatūros profesorė University of Wisconsin, Madison, Wisconsin.

ŠIAS KNYGAS GALIMA GAUTI DARBININKO ADMINISTRACIJOJE

J. Gimbutas — Steponas Kolupaila, 12 dol.
 V. Kuzmickas — Křistijonas Donelaičius, 5 dol.
 A. Vaičiulaitis ir B. Brazdžionis — P. Karuža, 15 dol.
 J. Brazaitis — Dr. P. Padalis, 2 dol.
 Vysk. V. Brizgys — Kaupaitė — Motina Marija, 5 dol.
 V. Biržiška — Vysk. M. Valančius, 2 dol.
 B. Ignatavičius — Monsinjoras Ignonis, 5 dol.
 J. Eretas, — Kazys Pakštas, 10 dol.
 G. Valančius — Žemaičių Didysis, I ir II tomas po 10 dol.
 V. Jodeika — Didžioji iliuzija

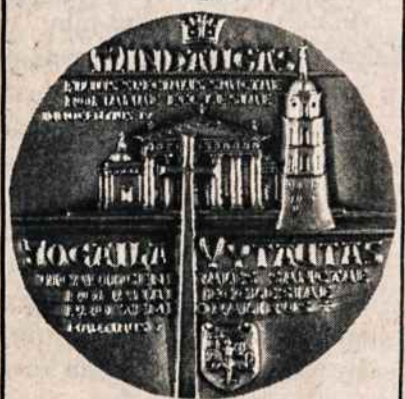
Kalėdinių atvirukų su lietuvišku sveikinimo tekstu galima gauti Darbininko administracijoje. Atvirukų yra keturių rūšių. 10 atvirukų su persiuntimu kainuoja 7 dol.

Graži kalėdinė dovana, kuri gavėjui jus primins per ištisus 1987 metus, tai Darbininko (arba Bridges — anglų kalba) metinė prenumerata. Naujiems skaitytojams Darbininkas 15 dol., Bridges — 8 dol. Užsakykite dar šių laikraščių neskaitantiems.

Kalėdų ir Naujų Metų šventėms artėjant, skaitytojai kviečiami sveikinti savo draugus ir pažįstamus per Darbininką, atsiunčiant pagedauijamą tekstą ir auką spaudai paremti.

Darbininko skaitytojai, kaip ir kiekvienais metais, gaus 1987 m. sieninį spalvotą kalendorių. Užsisakant pavieniui — 3 dol. Skaitytojai prideda laisvą auką laikraščio paramai. Taip pat gaunamas lietuviškas, kasdien nuplėšiamas sieninis kalendorius su lietuviško Vyties herbu. Kaina su persiuntimu 9 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Sieninis kalendorius 1987 metams su kasdien nuplėšiamais lapukais jau išleistas Londone. Išleido Europos Lietuvis ir Nidos knygų klubas. Kalendorius jau gaunamas ir Darbininko administracijoje. Nuplėšiamų lapukų antroje pusėje kasdien duodama ar tai lietuvių rašytojų ar poetų kūrinių ištraukos, primenamos įvairios sukaktys ir istoriniai įvykiai. Kalendoriaus kaina 8 dol. Persiuntimui pridedama 1 dol. Kreiptis: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Lietuvos krikšto 600 metų sukakties medalis, kurį sukūrė skulptorius Vytautas Kašuba. Išleido jubiliejinis komitetas. Bronzinis — 30 dol., persiuntimo išlaidom pridedamas 2 dol. Gaunamas Darbininko administracijoje — 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

— Marksizmas, 15 dol.
 J. Žilevičius — Lietuvis vargonininkas iševijoj, 4 dol.
 J. Dauparas — Žemės ūkio švietimas, 5 dol.
 J. Prunskis — Žurnalistika, 6 dol.
 K. Bielinis — Gana to jungo, 8 dol.
 P. Šulas — Kaip sudaromi testamentai, 3 dol.
 Tautiniai rūbai ir juostų raštai 3 dol.
 M. Blynas — Lietuvos reikalai, straipsnių rinkinys, 6 dol.
 M. Blynas — Nostradamus pranašystės, 5 dol.
 J. Narūnė — Vaikystė, 4 dol.
 J. Narūnė — Jaunystė, 4 dol.

B. Ramanauskas — Broliai pradėkim, 8 dol.
 B. Ramanauskas — Aš savo dalį atlikau, 8 dol.

V. Gidžiūnas — Šv. Pranciškaus dvasios spinduliavimas, 3 dol.

K. Bučmys — Gegužės mėnuo, 2 dol.

L. Tulaba — Kad kūrėtusi, skaitymai sekmadieniams, 3 dol.

P. Manelis — Katalikų katekizmas, 4 dol.

Pr. Naujokaitis — J. Senkus kalbininkas, 2 dol.

P. Montvila — Kai grįžta praeitis, Titaniko nuskendimas, 3 dol.

c. Alė Rūta — Žvaigždė viršum girios, 4 dol.

J. Talmantas — Kristaus kančia, 3 dol.

Vysk. V. Brizgys — Katalikų Bažnyčia Lietuvoje 1940 - 1944 m., 7 dol.

A. Maceina — Didžioji padėjėja, 3 dol.

A. Maceina — Bažnyčia ir pasaulis, 3 dol.

A. Maceina — Didysis Inkvizitorius, 4 dol.

A. Maceina — Dievo avinėlis, 3,50 dol.

V. Petraitis — Pasakėčios, 3 dol.

Elėnas — Girių sargai, 3 dol.

J. Žmuidzinas — Runcė ir Dandierinas, 2 dol.

K. Barėnas — Tūboto gaidžio metai, 3 dol.

V. Alantas — Svetimos pagairės, 2 dol.

P. Narvydas — Gimtinės takais, 2 dol.

J. Jankus — Peilio ašmenimis, 2 dol.

J. Jankus — Paklydę paukščiai, I ir II tomas, po 2 dol.

Kun. K. Žitkus — Tau, Marija, rožinis, 2 dol.

E. Čekienė — Kad ji būtų gyva, 5 dol.

A. Mackus — Augintinių žemė, 15 dol.

M. Krupavičius — Visuomeniniai klausimai, 15 dol.

P. Klimas — Atsiminimai, 13 dol.

A. Kučas — Amerikos Lietuvių istorija, 15 dol.

T. Venclova — Tekstai apie tekstus, 10 dol.

Z. Raulinaitis — Kumigaikščių sąjunga, 10 dol., Lietuvos raštiniai — 10 dol., Grobio ir naikinimo žygis — 9 dol., ir Keturi frontai — 9 dol.

A. Budreckis — DLK Algirdas, 16 dol.

P. Žilys — Suomių-Sovietų karas, 4 dol.

A. Voldemaras — Raštai, 5 dol.

P. Naujokaitis — Saulėlidis, 3 dol.

Persiuntimo išlaidom pridėti 1 dol.

LITHUANIA 700 YEARS

(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviui, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas — Postage 2 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
 VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užeikite - įsitikinsite!

13 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 13

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
 Ridgewode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
 Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
 Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
 E. Northport, L. I.: 250-A Lark Field Rd. 516 757-0801
 Franklin Sq., L. I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
 Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
 White Plains, N. Y.: The Cheese Pitt —
 200 Hamilton Ave. — Tel.: 914-249-0226

Nanuet, N.Y., Nanuet Mall Shopping Cent.,
 Route 59 — Tel. 914 623-4265
 Farmington, Conn: Hans and Fritz Dell
 270 Farmington Ave. — 203-677-7000
 Danbury, Conn.: Danbury Gourmet, 296 Main St. —
 Tel.: 203 744-6857
 Norwood, Mass.: Meat and Wursthaus — 101 Central St.
 Tel: 617 769-2895
 Wayne, N.J.: 1234 Willowbrook Mall —
 Tel.: 201 785-0542

NAUJA PLOKŠTELĖ

APIE TAVE SVAJOJU — Los Angeles vyrų kvarteto įdainuota plokštelė. 12 lietuviškų kūrinių. Nemunas atves, Sulaukt negalėsiu, Nemunėli, Nemunėli, Pabučiavimas, Gvazdikai, Vakarūškos, Tėviskėlė, Auksinės žvaigždės, Kur gimta padangė, Tamošiaus pagavimas, Užstalės daina, Polka — lietuvių liaudies daina. Kaina 10 dol. Persiuntimui 1 dol.

Šios plokštelės įrašymą galima gauti ir (cassette) juostelėse, kaina 10 dol.

Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
 Wm. Anastasi, B.S.
 77-01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 Woodhaven, N.Y. 11421
 WE DELIVER
 296-4130

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, įdėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas dar 1 dol.

INTERNATIONAL

RŪTA PAUPERIENĖ, Įstaigos vedėja

PASKUTINĖ 1986 METŲ KELIONĖ Į LIETUVĄ

Nr. 8607 Gruodžio 20 — sausio 3, 1987 — Iš New Yorko \$1,471.00

Kelionės maršrutas: 1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje, 2 dienos Helsinkyje.

Kaina (nakvojant dviese kambaryje) įskaito visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų.

Kelionės dalyviams bus parūpinami bilietai į specialius naujmetinius spektaklius Operos ir baletų teatre arba Filharmonijoje.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius.

Kainos:

Volga GAZ 24-10 — 5,600 rb.

VAZ 2107 — 4,470 rb.

VAZ 2106 — 4,130 rb.

VAZ 21003 — 3,900 rb.

VAZ 21013 — 3,360 rb.

Padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams.

G. T. INTERNATIONAL, INC. P.O. BOX 29163
 CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA, TELEFONAI:
 (312) 471-1700 arba 471-1702.

Skrendame erdviais "FINNAIR" lėktuvais

Atvirukai ir laiškam popieris įvairiom progom.

KLAUSYK™ 385 Elliot Street Echo Bridge Office Park
 Newton Upper Falls, MA 02164

PLEASE SEND ME ORDERING INFORMATION

15 DIENŲ KELIONĖ, 10 DIENŲ LIETUVOJ

Kelionė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilniuj 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškvietimo dokumentus
 nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas
 dovanas giminėm Lietuvoje
 tarpininkaujame palikimų sutvarkyme

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
 Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburg, Detroite, Waterburyje

Aktyvas: 57 milijonai dolerių.

KASOJE mainomi čekiai, priimami Social Security indėliai, išduodami Money Orders ir nemokamai duodamas čekių rašymo patarnavimas.

KASA moka didesnius mokesčius už reguliarias sutaupas ir sertifikatus, negu kiti bankai.

KASA palankiom sąlygom duoda paskolas, tvarko palikimus ar vaikų fondus ir atlieka kitus bankinius patarnavimus.

KIEKVIENA TAUPOMOJI ŠĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, išskyrus penktadieniais iki 6 v.v. ir šeštadieniais iki 5 v.v.

Apie paskolų ir sertifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma teirautis KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

**A. A.
JONUI PAKNIUI**

mirus, ilgametei LB apylinkės narei ir bendradarbei aktolei Liucijai Paknienei, broliui Juozui su šeima bei kitiems giminiams reiškiamė gilią užuojautą.

*Queens LB apylinkės
valdyba ir nariai*

**A. A.
JONUI PAKNIUI**

mirus, jo žmonai Liucijai, mūsų mielai narei, ir visiems artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime.

*Lietuvos Didžiosios Kunigaikštienės
Birutės Draugija, New Yorko skyrius*

**A. A.
ELENAI ČIURLIENEI**

iškellavus amžinybėn, jos dukrai Janinai, žentui, Lietuvos gen. konsului Anicetui Simučui, ir dukrai Elenai Barnet su šeima, taip pat ir visiems artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Marina ir Zigmąs Raulinaičiai

**A. A.
ELENAI ČIURLIENEI**

mirus, dukroms Janinai Simutienei ir Elenai Barnet, žentams bei visiems šeimos nariams reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime.

*Janina ir Vlada Staškai
Jonė ir Vytautas Staškai
Giedrė ir Jonas Stankūnai*

**A. A.
ELENAI ČIURLIENEI**

mirus, dukrai Janinai, žentui, Lietuvos gen. konsului Anicetui Simučui, dukrai Elenai Barnet su šeima ir visiems giminiams reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

*Vincė Jonuškaitė-Zauniene
ir Giedrė Zauniutė*

**A. A.
ELENAI ČIURLIENEI**

mirus, dukrai Janinai Simutienai, žentui, Lietuvos gen. konsului Anicetui Simučui ir visiems kitiems artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą.

*Andrius ir Marytė Armonai
su šeima*

**A. A.
VERONIKAI BELECKIENEI**

mirus, sūnų Vytautą ir žmoną Genovaitę bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučia

*Andrius ir Marytė Armonai
su šeima*

Literatūros vakaras

Laisvės Varpas lapkričio 22, šeštadienį, 6 v.v. So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos antro aukšto salėje rengia literatūros vakarą. Jis skiriamas susipažinti su nauja B. Railos knyga "Tave mylėti tegalima iš tolo". Iš Los Angeles atvyksta pats knygos autorius. Knygą apibūdins Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis. Savo naujausią kūrybą skaitys poetai Stasys Santvaras ir Antanas Gustaitis.

Bronys Raila kalba per Laisvės

radiją į Lietuvą. Iš tų kalbų jau susidarė trečioji knyga, kurią tą dieną ir paminės literatūros vakare.

Lietuvos kariuomenės šventė

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventė bus paminėta lapkričio 23. Minėjimą rengia LKV Sąjungos Ramovės Bostono skyrius, kuriam pirmininkauja Juozas Vaičjurgis.

Devintą valandą ryto per Laisvės Varpo radiją bus speciali programa. Pamaldos Šv. Petro lietuvių bažnyčioje bus 10:15 v.r. tuoj po pamaldų salėje po bažnyčia bus akademinė dalis. Kalbės pulkininkas dr. Juozas Vėbra iš New Haveno. Bus ir

poezijos montažas ir muzikinė dalis, kuria rūpinasi Jeronimas Kačinskas.

Apdovanojo juostom

Brocktone gyvena Elzbieta Ribokienė. Lietuvoje ji buvo mokytoja. Dabar ji aktyviai reikišiasi lietuviškose organizacijose, nors sveikata ir šlubuoja.

Ji taip pat audžia gražias lietuviškas juostas, kuriomis apdovanoja iškiliuosius asmenis bei organizacijas. Paskutiniu metu tokias juostas ji dovanojo Brocktono miesto burmistrui Carl Pitaro, vysk. Pauliui Baltakiui, OFM, Petriui Viščinui, Sandaros 24-tai kuopai Brocktone, Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolynui Putname.

Išvyka į Romą

Ryšium su Lietuvos krikšto 600 metų sukaktimi, Šv. Petro lietuvių parapijos klebonas kun. Albertas Kontautas organizuoja ekskursiją. Didžiosios iškilmės Romoje bus birželio 28. Iškilmėse dalyvaus popiežius Jonas Paulius II. Numatoma išvykti birželio 17, grįžti liepos 1. Iš-

vykos dalyviai taip pat aplankys Šveicariją ir Italijos įdomesnes vietas. Išvykos reikalui smulkesnes informacijas teikia klebonas kun. A. Kontautas.

NAUJA RELIGINĖ KNYGA

Leidykla "Krikščionis gyvenime" išleido naują veikalą — "Raktiniai klausimai apie Kristų — Naujojo Testamento atsakymai". Knygos autorius Joseph A. Fitzmayer, SJ, iš anglų kalbos vertė Jurgis Strazdas, kalbą tikri- no Petras Balčiūnas, tituliniam puslapyje Rūpintojėlį nupiešė Paulius Jurkus. Išleidimo ir knygos sutvarkymo reikalais daug rūpinosi prof. kun. Antanas Rubšys. Išleista kun. Jono Krivicko lėšomis, spaudos darbus atliko N. Pr. Marijos seserys Putname, 199 puslapiai, įrišta į kietus viršelius. Knygos kaina 6 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoje.

Šios ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės, suvenyrai gaunama Darbininko spaudos kioske: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

**A. A.
Dail. ROMUI VIESULUI**

mirus, giliame liūdesy pasilikusius jo žmoną Jūratę, sūnus Taurą ir Vytautą, dukrą Austę užjaučiame ir kartu liūdime.

Rima ir Antanas Gudaičiai

Mylimai Motinai

**A. A.
VERONIKAI BELECKIENEI**

mirus, reiškiau nuoširdžią užuojautą jos sūnui Vytautui ir jo šeimai.

Kun. Pranas I. Jarashka

Sunny Hills, Fla.

**A. A.
ELENAI ČIURLIENEI**

mirus, dukterims Janinai Simutienei su žentui, Lietuvos gen. konsulu Anicetu Simučiu, Elenai Barnet su šeima ir visiems kitiems giminiams reiškiamė nuoširdžią užuojautą

Leonida ir Juozas Giedraičiai

**A. A.
JONUI PAKNIUI**

mirus, jo žmonai Liucijai ir broliui Juozui su šeima reiškiamė gilią ir nuoširdžią užuojautą.

Antanas ir Liucija Sperauskai

Mielam Draugui Dailininkui

ROMUI VIESULUI

per anksti iš mūsų tarpo išsiskyrus, reiškiamė nuoširdžią užuojautą žmonai Jūrai, sūnum Taurui ir Vytautui, dukrai Austei ir visiems artimiesiems. Kartu liūdime.

*Nijolė, Jonas, Vaiva ir Aras
Ulėnai*

Tautos Fondo Direktorijų Tarybos nariui

Dr. PETRUI VILEIŠIUI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą jo sūnui Petriui, dukteriai Birutei, seserims Alenai Devenienai-Grigaitienei ir Ritai Bagdonienei bei kitiems giminiams ir artimiesiems. Drauge liūdime nustoję tauraus patrioto ir nuoširdaus Tautos Fondo nario.

Tautos Fondas

JOGAILOS MEDALIS

Lenkų - amerikiečių numizmatikos draugija šiais metais, minint 600 metų Vladislovo Jogailos karūnacijos jubiliejų, išleidžia medalį. Jo autorius žinomas lenkų menininkas Leonas Kaveckis (Leon Kaweck), gyvenantis Kalifornijoje. Medaliai bus bronziniai ir sidabriniai dviejų ir pusės inčo dydžio.

Vienoje medalio pusėje Vladislovo Jogailos su karūna biustas ir angliški parašai: kairėje — "600th ANNIV. CORONA-

TION 1386, OF WLADYSLAW JAGIELLO" dešinėje — "KING OF POLAND, GR. DUKE OF LITHUANIA".

Antroje — karalienės Jadvygos su karūna biustas. Šonuose lenkiškas erelis su karūna ir lietuviškas vyčio herbas ir Jogailos herbas — kryžius bei andegavėnų lelijos ženklas. Parašas — "JADWIGA QUEEN OF POLAND 1384 - 1399". (Nowy Dziennik)

A. A. MEČJ RAZGAIŲ AMŽINYBĖN IŠLYDĖJUS

Mečys Razgaitis buvo gimęs 1918 kovo 7 Klovainių k., Pakruojaus valsč., Šiaulių aps. Tėvai turėjo mažą ūkį. Šeimoje buvo penki vaikai: Mečys (vyriausias), Stasys, Alfonsas (mirė džiova), Stasė ir Mylė (abi mirė dar kūdikystės metais).

Mečys mokėsi Klovainių ir Rozalimo pradžios mokyklose. Tėvai, vargingai gyvendami, vaikų neleido į mokslo. Velionis dirbo pas giminaičius ir svetimus, iki buvo pašauktas atlikti karinę prievolę. Tarnavo 5 pėstininkų pulke, o vėliau Karo aviacijoje.

Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, jis dirbo fizinį darbą. Aktyviai įsijungė į pogrindžio veiklą. Artėjant frontui, 1944 pasitraukė į Vokietiją ir dirbo dirbtuvėje. Po karo gyveno Kempteno DP stovykloje. Čia pradėjo mokyti dainuoti pas vokiečių prof. Lindenberga ir kitus mokytojus, ilgiausiai pas ukrainietį Valentina Zdraikovskį. Pirmą kartą debiutavo Kemptene.

Amerikon emigravo 1949 ir gyveno Los Angeles. Dainavo Sv. Kazimiero parapijos salėje. Negavęs nuolatinio darbo, persikėlė į Chicago. Vėliau persikėlė į Brooklyną ir čia išgyveno iki mirties.

Laisvalaikiu mokėsi dainuoti pas buvusį kapitoną, operos solistą Vladą Ivanauską, o jam mirus, pas italų muzikus. Dainavo lietuvių renginiuose ir giedojo lietuvių parapijose. Rečitalius atliko Brooklyne du kartus, Elizabeth — 1 kartą, Providence — 1 kartą.

Išėjus pensijon, daug laiko skyrė dainų įrekordavimui. Apie

Mačys Razgaitis

šimtą dainų bei giesmių sukūrė jo paties žodžiais ir melodija. Ateityje buvo numatęs sugrupuoti ir įrekorduoti į kasetes. Deja, mirtis nutraukė jo darbus.

Jis buvo priimtas į operą pas italus. Atliko Herold (sargybinių) ariją Rigoletto op. Jo mėgiama sritis - paveikslų piešimas. Žadėjo man atsiųsti, bet...

Velionis š.m. sausio 12, sekmdienį, Šv. Kazimiero parapijos šventovėje, per sumą, kuri buvo aukojama už a.a. Stasę Žadvydienę, giedojo solo. Tai buvo jo paskutinė giesmė, skirta savo pusseserei Stasei Sveičiulytei-Žadvydienei.

Mečys Razgaitis mirė š.m. balandžio 18 po širdies operacijos įsimetusio paralyžiaus. Palaidotas Cypress Hills kapinėse, Brooklyne. Laidotuvėmis rūpinosi kun. J. Pakalniškis.

Osvaldas Žadvydas

DARBININKAS

Redakcija.....(718) 827-1352
Administr.....(718) 827-1351

Spaustuvė.....(718) 827-1350
Vienuolynas... (718) 235-5962
Vyskupas... (718) 827-7932
Salė (kor.).....(718) 827-9645
Salės adm.(718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventė bus paminėta lapkričio 23, sekmadienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. bus iškilmingos pamaldos. Po pamaldų parapijos salėje minėjimas — akademija. Paskaitą skaitys Amerikos Jungtinių Valstybių karo aviacijos pulkininkas Donatas Skučas. Kas jis toks, buvo rašyta praeitame Darbininko numeryje. Jaunimo atstovai padeklamuos patriotinių ir momentui pritaikytų eilėraščių, bus ir muzikinė dalis. Po programos — pabendravimas, kavutė. Minėjimą rengia New Yorko ramovėnai, birutietės, šauliai ir šaulės. Visuomenė kviečiama kuo gausiausiai dalyvauti ir pagerbti Lietuvos karius.

Anicetas Simutis, Lietuvos gen. konsulas New Yorke, dalyvaus Lietuvos kariuomenės šventės minėjime ir tars žodį. Minėjimas bus lapkričio 23, sekmadienį tuoj po pamaldų Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

N.Y. šaulių kuopos nariai visi dalyvauja Lietuvos kariuomenės minėjime šį sekmadienį, lapkričio 23. Kuopa su vėliava dalyvauja pamaldose ir akademinėje dalyje. (Žiūr. skelbimą.)

Dr. Kęstutis Valiūnas, Vliko garbės pirmininkas, su žmona buvo išvykęs į Europą ir dalyvavo Vliko seime Londone, Anglijoje.

Liudas Tamošaitis, mūsų žymus fotografas, taip pat buvo išvykęs į Europą, dalyvavo Europos konferencijos demonstracijose Vienoje, paskui Vliko seime Londone, Anglijoje. Iš visų kelionių parsivežė daug naujų ir aktualių nuotraukų. Grįžo lapkričio 11 ir dėl klimato ir laiko pasikeitimo buvo porai dienų apsirgęs.

Gintė Damušytė, Lietuvių Informacijos Centro direktorė, ir Liet. Religinės Šalpos darbuotoja yra išvykusios į Vieną ir ten išbuvo porą savaitių, informuodama Vienos konferencijos dalyvius apie Lietuvos padėtį. Į New Yorką grįžta lapkričio 19.

Vysk. P. Baltakis, OFM, kai jis dalyvavo Amerikos vyskupų konferencijoje, paminėjo The Tablet, Brooklyno vyskupijos savaitraštis, lapkričio 15 d. numeryje. Pirmame puslapyje įdėjo fotomontažą, kur kalba vysk. Malone, aukštai langelyje matosi vysk. P. Baltakis ir vysk. Hunt-Hausen, toliau vysk. Salatka.

Lietuvos Krikšto jubiliejaus reikalais lapkričio 17, pirmadienį, į Romą išskrido vysk. Paulius Baltakis, OFM, kun. Kazimieras Pugevičius ir Jonas Kavaliūnas, centrinio jubiliejinio komiteto pirmininkas. Romoje posėdžiaus su ten veikiančiu komitetu ir aptars iškilmių eigą. Pačios iškilmės bus ateinančių metų birželio 28.

Apreiškimo parapijos choro Kalėdų balius vyks gruodžio 14 po sumos. Įeinant aukojama 8 dol. Karštas bufetas, kava, pyragas, šokių muzika ir jauki nuotaka. Balius vyks apatinėje salėje.

Balfo direktorių suvažiavimas vyko praeitą savaitgalį Juno Beach, Fla. Suvažiavimas baigtas banketu, kurį suorganizavo vietinis Balfo skyrius. Iš New Yorko suvažiavime dalyvavo Balfo veikėjai — direktoriai Bronius Bieliukas ir Vincas Padvarietis.

Juozas Giedraitis, Tautos fondo pirmininkas, buvo išvykęs į Europą, dalyvavo Vienos konferencijos demonstracijoje ir paskui Vliko seime, kuris vyko lapkričio 8 Russell viešbutyje Londone, Anglijoje. Iš kelionės grįžo lapkričio 11.

Apreiškimo parapijos remonto darbai vis eina pirmyn. Jau atremontuotos bažnyčios lubos ir sienos. Iš ten visi pastoliai nuimami. Dabar bus remontuojama presbiterija ir dydis altorius.

Laisvės Žiburio rudens koncertas — vaidinimas lapkričio 8, šeštadienį, Kultūros Židinyje praėjo labai sėkmingai. Programą atliko jaunimas iš Philadelphijos. Plačiau kitame Darbininko numeryje.

Brockton, Mass., Šv. Kazimiero lietuvių parapijos chorui reikalingas vadovas ar vadovė. Dėl sąlygų skambinti tel. 617 - 586 - 2226 klebonui ketvirtadieniais, penktadieniais ar šeštadieniais.

Aukos Tautos fondui

A. A. Elenos Čiurlienės atminimui Tautos Fondui aukojo: 50 dol. — dr. Birutė Paprockienė, 40 dol. Irena ir Jonas Vilgaliai, 30 dol. — Aldona ir Kajetonas Janačiai. Po 25 dol. aukojo Viktorija Čečetienė, Genovaitė Meilūnienė ir Marekevičių šeima. 20 dol. aukojo Antanas ir Liucija Sperauskai, 15 dol. Kazimieras Bačasuskas. Po 10 dol. aukojo Irena Banaitienė ir Vaclovas Butkys. Tautos Fondas aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

Už a. a. Pauliną Valavičiūtę mišios bus aukojamos lapkričio 22, šeštadienį, 10 val. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Paminklo pašventinimo nebus, kaip buvo skelbta anksčiau. Jis bus pašventintas vėliau. Velionė ilgus metus buvo Aušros mergaičių gimnazijos kūno kultūros mokytoja. Mirė 1979 metais Woodhavene. Paminklą pastatė jos buvusios mokinės.

Pranešimas apie anesteziją. Lapkričio 30, sekmadienį, tuoj po sumos Apreiškimo parapijos salėje Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugija rengia pašnekesį apie anesteziją. Su anestezija supažindins tos rūšies specialistė Danutė Mikulskytė, kuri kaip anestezistė dirba liginėje. Po pokalbio bus kavutė. Visi kviečiami į šį svarbų pokalbį apie žmogaus sveikatą.

Darbininko metinis koncertas bus ateinančių metų kovo 21 d. Programą atliks Los Angeles vis garsėjęs vyrų kvartetas, kuris jau yra gastroliavęs įvairiose Amerikos miestuose ir Australijoje.

Bronius Bieliukas ir Vincas Padvarietis praeitą savaitgalį buvo išskridę į BALFo direktorių metinį suvažiavimą Floridos Juno Beach. BALFo direktoriai, kurių yra 32, yra išrinkti BALFo seimo trim metams. Direktorių suvažiavimas išklaušė direktorių tarybos pirmininko Vlado Pažiūros, centro valdybos pirm. Marijos Rudienės, kitų valdybos narių ir spaudos komisijos pirm. Vytauto Kasniūno pranešimus, svarstė BALFo centro valdybos plačiai vykdomą niekada nesibaigiantį šalpos darbą vargstančių lietuvių, ypatingai esančių Lietuvoje, tolimame Sibire, Lenkijoje. Visos geraširdžių lietuvių aukos skyrių persiunčiamos centro valdybai. Jos nėra ir negali būti naudojamos direktorių kelionėm apmokėti.

Rev. Kevin O'Brien, episkopaliskas vikaras New Yorko arkivyskupijai, atstovaus kardinolui John O'Connor Aušros Vartų tituliarinėje šventėje. Šventė įvyks šį sekmadienį, lapkričio 23. Dėl svrbių reikalų vysk. Paulius Baltakis, OFM turėjo išvykti Romon ir negalės šventėje dalyvauti. Klebonas kun. Vytautas Palubinskas nuoširdžiai kviečia visus New Yorko lietuvius šioje šventėje dalyvauti. Mišios 11 val. Po mišių banketas parapijos salėje.

SWAJONĖS – AUSTRALIJETĖS DAINUOJA NEW YORKE

Populiarus Melbourne lietuvių dainos vienetas, "Svajonės", netrukus ruošiasi palikti savo australišką pavasarį ir atskristi į Ameriką, kur atliks savo pirmą koncertų seriją šioje šalyje. Svajonės, susiformavusios tik prieš kelerius metus ir jau išgarsėjusios po visą Australiją, kelias čia apie mėnesį laiko atliks koncertus Bostone, Chicagoje, Clevelande, Montrealyje bei kituose miestuose — bus iš viso 10 pasirodymų svarbiausiose lietuvių apylinkėse. New Yorke Svajonės pasirodys sekmadienį, lapkričio 30, Kultūros Židinyje. Tai bus vienkartinė proga New Yorko apylinkės lietuviams pamatyti ypatingai gražų pavyzdį mūsų australiškų brolių ir seserų kultūrinės veiklos. Bet svarbiau, bus proga pasigerėti darniom harmonijom, gražiom melodijom ir linksma bei jaukia nuotai-

Dail. Nijolė Nedda Macelytė šiemet vėl turėjo progos parodyti savo tapybą Keckscher Museum, L.I. taip pat jai teko dalyvauti A & P Gallery N.Y. mieste ir Small works — 80 Washington Square, East Galleries, Inc. Šiuo metu jos darbai yra rodomi tarptautinėje miniatiūrų parodoje Del Bello galerijoje Toronte, Kanadoje. Ten paroda vyksta nuo lapkričio 6 iki gruodžio 31. taip pat ji dalyvaus "Micro Show" EV galerijoje, 3274 12th Street, New York City, Paroda vyksta nuo 1987 balandžio 12 iki 28.

Moterų Vienybės metinės pamaldos už mirusias nares buvo lapkričio 16 Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Po pamaldų tos pačios parapijos salėje buvo bendri pusrūčiai. Invokaciją sukalbėjo kun. Pakalniškis, tos parapijos klebonas. Pusryčiams vadovavo Moterų Vienybės pirmininkė Elena Andriusienė. Vaišių metų kalbėjo: Birutė Lukoševičienė, Juozas Adomėnas, Helen Kulber, Petras Ažuolas, Juozas Boley. Klebonas kun. J. Pakalniškis prisiminė bažnyčios remonto darbus ir kad reikia pinigų jiems užbaigti.

Pakeitęs adresą, neužmiršk pridėti ir senojo.

ka, kurią Svajonės mums atveža. Apie šių menininkių gabumus ir džiuginančią dainų programą galima spręsti iš neseniai pasirodžiusių aprašymų Australijos laikraščiuose. Štai keletas ištraukų:

Jos savo išvaizda, išraiška, balsais, parinktomis dainomis pavergė kiekvieno širdį.

Tėviškės Aidai, 1986.VIII.7d.

Akį maloniai nuteikė graži dainininkių laikysena scenoje, nemaneringa, bet ir ne statiška. Ypač smagiai nuteikė dainų žodžių papildymas tinkamais judesiais...Lyg gėlus vėjas mūsų scenoje padvelkė jaunatviški, skambūs balsai, gera vaidyba.

Mūsų Pastogė,

1986.VII.28 d.

Apie koncertą galima vien superlatyvais kalbėti...programa buvo įvairiai sustatyta, taip, kad visą laiką akį ir ausį žavėjo nauji įspūdžiai: čia duetas, čia solo, čia liaudiška muzika, čia estradinė.

Buvo ir humoro ir vaidybos, ašarų ir romantikos. Per visą šį koncertą tačiau tekėjo viena jungianti tema — meilė Lietuvai.

Jos buvo ir liks Melbourne istorinė sensacija.

Tėviškės Aidai, 1986.VII.24 d.

Arūnas Gudaitis

Australijos dainų grupė "Svajonės" — Zita Prašmutaitė, Virginija Bruozytė ir Birutė Kymantienė. Lapkričio 30 d. jos koncertuoja Kultūros Židinyje.

NEW YORK'O SKAUTAI IR SKAUTĖS

ruošia jaunimui

RUDENS ŠOKIUS

Lapkričio 28 d., penktadienį,
8 val. vakare Kultūros Židinyje

Gros Brolių Kerzių orkestras
auka 3 dol.

NEW YORKO SKAUTĖS IR SKAUTAI

MALONIAI KVEIČIA JUS ATSLANKYTI

gruodžio 7, sekmadienį, 3 v. popiet
Kultūros Židinyje

Lietuvių Skautijos Pirmūno v.s. PETRO JURGĖLOS PAGERBIMĄ

Jo 85 metų jubiliejaus proga

Po oficialios dalies bus karšti pietūs,
paruošti p.Beledo.

Ašmeniui \$12.50
Visi norintieji dalyvauti prašomi skambinti:

Aldonai Katinienei 718 - 846 - 1210, arba
Živilei Jurienei 718 - 441 - 7831

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO 68 M. SUKAKTIES MINEJIMAS NEW YORKE

lapkričio 23 d. Apreiškimo parapijoje

11 val. — iškilmingos pamaldos parapijos
bažnyčioje už žuvusius kovotojus
dėl Lietuvos laisvės

12:30 — parapijos salėje akademija:
paskaita plk. ltn. DONATAS SKUČAS
meninė programa: deklamacijos ir
muzikinis priedas.

Po programos — pabendravimas, kavutė.

Būtų prasminga, kad organizacijos šventėje dalyvautų su vėliavomis.

Įėjimo auka — 5 dol.

Rengėjai: NY ramovėnai, birutietės
šauliai, -ės

LAPKRIČIO 30, SEKMADIENI,
KULTŪROS ŽIDINYJE
ESTRADINIŲ IR LIAUDIES DAINŲ

KONCERTAS

PROGRAMĄ ATLIKS
AUSTRALIJOS POPULIARI VOKALINĖ GRUPĖ

Svajonės

Pradžia 3 val. popiet.

Po koncerto "kongresinė kavutė" ir
"Australijos alutis".

Įėjimo auka — 10 dol., jaunimui iki 15 metų — 6 dol.

Pelnas skiriamas paremti pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, kuris bus 1987 metais Australijoje
Koncertą rengia ir visus maloniai kviečia atsilankyti

NEW YORKO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA